

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 22, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 28. september 2023

– Vi må være mer skeptiske i møte med skjermteknologi

og sosiale medier

Kommentar s. 3

MASTERSTUDENT FANT SMUTTHULL I LOVERKET

Klima s. 16

Foreleser handlingslammet av klokkekaos på Blindern

Nyhet s. 14

VENSTRE OM SHOT-TALLENE:

– Har advart lenge

Nyhet s. 4

Ensom student?
**MØT DIN NYE
KIÆRESTE**

Do you think you could help me with my loneliness?

Of course, I'm here for you. How would you like me to help?

Nyhet s. 9

TEK
NISK
MUSEUM

SENT

på Teknisk museum

SPILL - LEGO - BAR - QUIZ

Siste torsdag i måneden / over 18

Stor gratis parkering i Kjelsåsveien 143, Kun 12 min. fra Oslo S

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Alida de Lange D'Agostino**
dagostinoalida@gmail.com 913 86 220

Nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Ingeborg Aure**

Nettredaktør: **Anders Ihle Tovan**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Mona Soopalu**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Sigrid Mo Sand**

Deskjournalist: **Emilie Kaland Lindseth**

Korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Mikkel Frydenlund Sibe**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Studenter sliter, vann er vått

Newsflash: Studentene sliter – og vi er blitt for vant til å høre om det. Tirsdag 19. september avslørte studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) gravalvorlige tall: Én av tre studenter kan ha en psykisk lidelse. Det er ikke «bare» snakk om plager, som de fleste av oss (og unge spesielt) opplever fra tid til annen. Det er snakk om faktiske lidelser som er langvarige og reduserer livskvalitet. Dette er hårreisende tall, men det verste er at sektoren knapt reagerer med et skuldertrekk.

I denne og forrige ukes utgave kan du lese om både fremleggelsen av tallene og reaksjonene fra sektoren, politikerne og studentene. Debatten er tilsynelatende preget av at flere tviler på undersøkelsen i seg selv.

Leder av Norsk studentorganisasjon (NSO) Oline Sæther sier til Universitas at hun ikke betviler tallene. Likevel bruker hun en betydelig del av sin taletid under fremleggelsen på å snakke om at tallene kanskje ikke er riktige, og at det er knyttet usikkerhet til all forskning. Sæther trekker også frem metodeundersøkelsen hun selv hadde som student, en merkelig «knee jerk»-reaksjon til så alvorlige tall om grasroten som hun representerer. Folkehelseinstituttet (FHI) som står bak undersøkelsen, er selv

trygge på at tallene er representative.

På spørsmål om konkrete løsninger peker Sæther på at studiestøtten må økes til 1,5 ganger grunnbeløpet. Vi vet at vedvarende dårlig økonomi kan føre til psykisk uhelse – men at disse alvorlige tallene kun skyldes at vi har lite penger, er vanskelig å tro på. Økt studiestøtte blir

Premisset for debatten bør være forskningen vi har

et altfor enkelt svar på et komplekst problem, selv om det nok kan være en faktor.

Velferdstinget svarer at de vil bygge videre på tiltakene som allerede eksisterer gjennom SiO, og etterlyser mer tilskudd fra stat og kommune for å kunne trappe opp for eksempel samtaletilbudene. Ikke noe særlig nytt å melde, altså.

Høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) mener tallene gir grunn til bekymring, men har tilsynelatende ingen konkret løsning på problemet. Hun trekker frem en opptrappingsplan for psykisk helse, som gjelder den øvrige befolkningen og ikke studenter

spesielt. Den andre «løsningen» hun kommer med, er at utdanningssektoren må ta ansvar, inkludert henne selv. Hva eller hvordan eller når? Hvem vet.

For en trist røre. Hvorfor kaller ikke regjeringen inn til hastemøte og pressekonferanse om studentenes psykiske helse? Hvorfor er det ingen som blir sjokkert lenger? At studenter har det dritt, er blitt et like akseptert faktum som at vann er vått. Sånn kan det ikke være.

Det stemmer nok at undersøkelsen har svakheter, men det samme kan også sies om nesten alle verdens undersøkelser, som Sæther selv nevner. Premisset for debatten bør være forskningen vi har – vi har rett og slett ikke råd til noe annet. Og det skorter på både reaksjoner og løsninger.

debatt@universitas.no

Alida de Lange D'Agostino,
Ansvarlig redaktør

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Emilie Kaland Lindseth

Overlevelsesguide til lesesalen

«K, nå vet du hvor lesesalene ligger og hvem som passer for deg. Men hvordan overleve best mulig på lesesalen år man først har fått seg en plass og slått seg ned?»

Leve vs. overleve på lesesalen

Semesteret er godt i gang, og ifølge tidligere utgaver av Universitas er det på dette tidspunkt at kampen om lesesalen begynner å tilspisse seg. «Solfylte» augustdager er for lengst forbi, og med det blir leseplassløse omstreifere et gjentakende syn på byens universiteter. Fortvil ikke, Universitas anno 2006 har lagd en guide til byens skjulte perler av leseplasser. Om rådene er like gjeldende i dag (eller om bygningene engang finnes) gjenstår derimot å se. Kaffe hos Deli de Luca koster iallfall ikke 10 kr lenger, men ellers håper vi at rådene har overlevd tidens tann.

Universitas, 16.08.2006

IKKE SÅ TETT PÅ: Mellom de hektiske postene i statsministerhverdagen og jordbær på terrassen forsøkte Universitas å komme te

Portrett med Erna Solberg: Travel, bestemt og med blif festet på seier

Erna Solberg mener det ikke har vært vanskelig å være statsminister, på et personlig plan. Men ikke tenkt så nøye over hva hun skal gjøre hvis Høyre taper valget.

Jern-Erna

Uken før stortingsvalget 2017 ble Universitas invitert hjem til statsministerboligen som huset daværende statsminister Erna Solberg og hennes mann Sindre Finnes. I løpet av intervjuet fikk Universitas innblikk i Erna sine tanker om statsministerrollen. Ifølge sjefen selv er det ikke vanskelig å være statsminister, i alle fall ikke på et personlig nivå. Her kan vi nok trygt konkludere med at svaret ikke har overlevd tidens tann.

Universitas, 05.09.2017

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Naiivitet overfor skjermteknologi oppleves som et svik

Studenters labre konsentrasjonsevne er kun ett symptom blant mange. At ikke mer er gjort i møte med avhengighetsskapende teknologi, kan få urovekkende konsekvenser.

Skjermtid

Ulrik Alver Solli,
journalist i Universitas

Under et arrangement i Philadelphia i 2017 gikk tidligere Facebook-topp og utvikler Sean Parker ut og advarte mot tjenesten han selv hadde tjent seg søkkrik på. Parker forklarte at Facebook er designet for å utnytte svakheter i menneskelig psykologi, og at målet for tjenesten er å legge beslag på så mye som mulig av brukernes tid og oppmerksomhet. «God only knows what it's doing to our children's brains», sa han den gang dystopisk om teknologien han selv hadde vært med å utvikle.

Dagens studenter tilhører en gruppe hvor disse tjenestene har vært allestedsnærværende gjennom en hel ungdomstid. Samtidig slår undervisere og leseforskere alarm om studentenes synkende leseferdigheter. Blant annet har Espen Ytreberg, professor ved institutt for medier og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo, uttalt at «han aldri har sett noen større utfordring for undervisningen». Smarttelefonene gis

ofte skylda for studentenes falmende konsentrasjonsevner.

Drøye 15 år etter at teknologien først ble introdusert her til lands, bekrefter nemlig statistikken at vi er fullstendig skjermavhengige. Tall fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) 2022 viser at norske studenter i gjennomsnitt bruker 7 timer på skjerm i døgnet. Litt mer enn halvparten opplever seg selv som avhengig av sosiale medier.

Og skal vi tro Ole Petter Hjelle, forfatter av boka *Det digitale dopet*, bruker 50 prosent av nordmenn telefonen mer enn 6 (!) timer daglig.

Tatt i betraktning at det kun er halvannet tiår siden teknologien først ble introdusert, er tallene mildt sagt oppsiktsvekkende. Skjermteknologien har på kort tid (relativt sett) tatt fullstendig over livene våre. Legger du til det faktum at noen av verdens smarteste mennesker har jobbet på spreng for at det skal bli sånn, er situa-

sjonen mer enn bare uhyggelig.

Dette igjen fordrer spørsmålet: Hvorfor er ikke mer blitt gjort for å kue de avhengighetsskapende tjenestene?

Måten man som samfunn har møtt skjermteknologien på fremstår først og fremst grenseløst naiv. Samtidig utgjør den et merkelig unntak.

Hvis man ser på andre substanser og aktiviteter med stort avhengighetspotensial – slik som alkohol, tobakk, legemidler og pengespill – er alt dette strengt regulert av myndighetene.

Også hva gjelder holdningen til ny teknologi er skjermteknologien på mange måter et unntak. Fram til 1982 fantes det én radiokanal her til lands, og fram til TV2 ble lansert i 1992, kun én TV-kanal.

Poenget her er ikke at statlig regulert medie- og informasjonsflyt er forbilledlig, men heller at det illustrerer en føre-var-holdning til potensielt samfunnsomveltende teknologi som i skjermenes tilfelle har vært fraværende.

Interessant nok har man i møte med enda nyere teknologi igjen utvist aktsomhet: Alt i 2020 lanserte regjeringen en nasjonal strategi for kunstig intelligens (KI).

I skjermenes tilfelle har derimot holdningen vært en annen. Først våren 2023 satte regjeringen ned et utvalg som skal se på konsekvensene av skjermbruken.

I mellomtiden har skjermene rukket å få innpass også på skolene. I de mest ekstreme tilfellene sitter barna en hel skoledag på Ipaden, for så å komme hjem å sitte en hel ettermiddag på Ipaden.

Det at teknologien ikke kun har negative sider er i denne sammenheng et like uinteressant som det er et selvfølgelig poeng. Når folk gjøres ubevisst avhengige, er nemlig den instrumentelle nytteverdi av tidsbruken underordnet: Det sentrale er hvordan tjenestene fratar oss muligheten til å bruke tid på andre ting.

Samtidig kan det likevel nevnes at utstrakt bruk av sosiale medier og skjermbruk knyttes opp mot en rekke psykiske problemer: Angst, depresjon, søvnproblemer og konsentrasjonssvikt, for å nevne noe.

Skjermteknologien har på kort tid tatt fullstendig over livene våre

At tjenestenes algoritmer også medfører betydelige utfordringer for demokratier bør for de fleste alt være kjent.

At man som samfunn ikke har vært mer skeptisk i møte med skjermteknologi og sosiale medier oppleves som et svik.

Der dagens studenter i stor grad fikk oppleve en skjermfri barndom, er situasjonen en helt annen for dem som er barn i dag. Kun gudene vet hva det gjør med hjernene deres.

universitas@universitas.no

nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

NYHET

Ugyldig utestengelse?

I likhet med Erna- og Sindre-gate vil rotet rundt felles klagenemnd ingen enda ta. Som en av Finnes aksjehandler kan føre til at tidligere regjeringsvedtak er ugyldige, kan også den feiloppnevnte lederen i nemnda føre til at fuskevedtak må reverseres. Det var for snau to uker siden det ble kjent at lederen for Felles klagenemnd, Marianne Klausen, hadde blitt ulovlig oppnevnt til en tredje periode i nemnda. Det er maksimalt to perioder som er lov. Det medførte at forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) tok tilbake oppnevningen og kastet Klausen. Nå mener flere jusprofessorer at vedtakene fattet på hennes vakt er ugyldige. Det melder VG, som også forteller om Hannah Tomlinson som nå saksøker staten etter å ha blitt utestengt som følge av det nemnda mente var fusk. På grunn av ulike psykiske diagnoser hadde studenten tilrettelagt eksamen med faglærer som godkjente kildehenvisningene. Likevel mente sensor og Felles klagenemnd at Tomlinson feilsiterte og hadde fusket. Saken hennes skal behandles i Oslo tingrett i november. VOB

Zoomsalabim

Du trodde kanskje at koronapandemiens slutt gjorde at skjermene forsvant fra undervisningen? Da tar du grundig feil. En ny studie fra Nordisk institutt for studier av innovasjon (Nifu) viser at over halvparten fortsatt har digital undervisning. Det melder Khrono. Kjøpt for studentene, tror du? Overhodet ikke! Flere synes dette påvirker deres læringsopplevelse positivt. Ifølge notatet fra Nifu brukes digital undervisning minst i pedagogiske lærerutdanninger. Andelen er også lav der folk utdanner seg til å bli sykepleiere, vernepleiere og sosionomer. Forskerne understreker riktignok at funnene ikke nødvendigvis betyr at mer digital undervisning vil gi mer fornøyde studenter, og trekker frem at forventninger til studieprogrammet er helt sentralt. AIT

Helt konge

Fredag 1. september ble UiO-professor Per Thomas Andersen tildelt Kongens fortjenstmedalje. Det melder Universitetet i Oslo på sine nettsider. Medaljen ble overrakt av ordfører Marianne Borgen på vegne av Slottet og Statsforvalteren. Kollegaer, familie, venner og tidligere stipendiat var samlet til seremoni i Professorboligen. Dekan Frode Helland var klar i sin sak: – Per Thomas Andersen har som forsker klart å ha samfunnsmessig betydning både i form av vilje og formidlingsevne. Og ikke minst bidragene i samfunnsdebatten. Rektor Svein Stølen beskrev ham som en usedvanlig dyktig formidler, lærer og veileder. Andersen har holdt koken i en årrekke, og ble professor i nordisk litteratur ved UiO i 1993. Siden den gang har han hatt en rekke leder- og styreverv innenfor academia, og har vært gjesteforeleser i både London og California. AIT

SLÅENDE TALL FOR STUDENTHELSEN: – Regjeringen studentfiendtlig

Shot-undersøkelsen vekker oppsikt: Nå kommer politikerne med en rekke forslag til hva som kan bedre studenters psykiske helse

«En varslet krise» og «alvorlig utvikling» er blant politikernes reaksjoner etter nyeste Shot-undersøkelse. Flere studenter mener de har ropt lenge uten å få svar.

Studenthelse

tekst Wilma Bergseth
foto Aurora Ytreberg Meløe

Førrige uke kom en fersk rapport fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot). Den viser at over én av tre studenter kan ha en psykisk lidelse. Farmasistudent Edvin Kerikorian (23) er en av dem. Han har tilbakevendende depresjon, som han forteller er et resultat av at han både har ADHD og autisme.

Kerikorian sitter sammen med tre venner fra Nevrodivergens-studentene, en studentforening for personer med en form for nevrologisk variasjon.

Kerikorian var også student før hans diagnoser ble stilt, da uten noen form for tilrettelegging. Nå får han ekstra støtte fra Lånekassen, samt utvidet tid på eksamen – utover dette er det ingen annen form for tilrettelegging. Han tror at universitetets mangel på fleksibilitet kan være en fallgrube for mange.

– Det mangler en forståelse for studenter med utvidet behov. Disse tallene gjør det tydelig at det gjelder mange. Det er for eksempel ingen forelesninger som blir tatt opp, ei heller samtaler om tilrettelagt behov.

Nå er Kerikorian diagnostisert, men det etter 6 måneder på venteliste til Distriktpsykiatrisk Poliklinikk for Spesialhelsetjeneste (DPS) og ytterligere et år med utredning. Han mener det er et stort behov for å øke kapasiteten i psykiske helsetjenester betraktelig.

– Dersom man skal få tilrettelegging i studiene må man ha en diagnose. Jeg tror mange lider under lange ventelister og utredningstid. Overrasket?

Økt støtte til lavterskeltilbud er blant de politiske tiltakene flere av partiene foreslår etter å ha blitt forelagt tallene fra undersøkelsen. Selv om mange av politikerne Universitas har vært i kontakt med beskriver seg som overrasket eller sjokkerte, peker flere på at utviklingen ikke er noe nytt.

For siste Shot-undersøkelse er ikke den første i rekken av nedslående tall for studenthelsen. I Shot-undersøkelsen fra 2022 opplyste hver femte student å ha en psykisk lidelse. 28 prosent av respondentene i undersøkelsen omtalte seg som ensomme og 22 prosent slet med selvmordstanker.

Sammen med Kerikorian sitter Mathilde Borgen (22), som er musikkvitenskapstudent og aktiv deltaker i Nevrodivergens-studentene. Hun nevner økonomi som en sentral faktor i studentenes dårlige psykiske helse.

– Å studere i seg selv kan være veldig utmattende, skal man i tillegg jobbe på siden kan det for mange fremstå som uoverkommelig.

Både Kerikorian og Borgen er lei av at studenters psykiske helse snakkes mye om, men gjøres lite med.

– Vi trenger færre lovnader og flere konkrete endringer, sier Borgen.

En varslet krise

Med slående tall kommer også reaksjoner fra politikere.

Abid Raja, stortingspolitiker fra Venstre, er sjokkert, men ikke overrasket:

– Dette har vi blitt advart mot lenge. Vi har sett en negativ utvikling i studenters psykiske helse i flere år.

Raja hevder at Venstre i regjering fikk gjennomslag for å gi ekstra støtte til å bedre det psykiske helsetilbudet for studenter. Videre sender han et stikk til dagens regjering, og påpeker at de i 2021 kuttet i støtten til samskipnadene og studiestedene som skulle gå til å bedre studentenes psykiske helse.

– Det er den studentfiendtlige politikken som regjeringen fortsatt fører, og som studentene dessverre blir skadelidende av, sier Raja.

Vi trenger færre lovnader og flere konkrete endringer

Mathilde Borgen (22)

dende av, sier Raja.

Statssekretær i Kunnskapsdepartementet Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) kjenner seg ikke igjen i Rajas beskrivelse.

– Studentfiendtlige? Nei, det kan jeg ikke skjønne. Regjeringa har lagt fram en opptrappingsplan for psykisk helse for hele befolkninga, også for studentene. Regjeringa har fått opp takta på bygging av studentboliger og har hatt den største enkeltkningen i studiestøtta på 15 år.

Høyres talsperson for forskning og

n fører tlig politikk

Ønsker mer forståelse: Mathilde Borgen tror at mangel på forståelse for minoritetsgrupper også kan bidra til dårlig psykisk helse.

Mange lever uten satt diagnose: Edvind Kerikorian tror mange lever uten å vite om diagnosen sin.

høyere utdanning Kari-Anne Jønnes mener tallene er svært bekymringsfulle.

– Høyre har lagt frem en plan for å bedre psykisk helsehjelp – den inneholder en rekke forslag til å styrke forebygging, øke behandlingsskapasiteten, redusere ventetidene og bygge et tilbud rundt den enkeltes behov.

Jønnes mener økonomi også bidrar til studentenes psykiske uhelse.

– Høyre mener at studentene som ønsker det skal få mulighet til å øke studiestøttens låneandel med opptil 40.000 kroner i året.

Ap kontrer

Utdanningspolitisk talsperson i Arbeiderpartiet Elise Waagen mener tallene er svært alvorlige og at utviklingen må snus. Hun forteller at Ap sammen med Senterpartiet

har en plan for psykisk helse, og skal bruke tre milliarder kroner på feltet i tida som kommer:

– Det skal blant annet sikre lavterskeltilbud nær der man bor, hvor man kan få hjelp uten henvisning, forteller Waagen.

Spørsmål om det kommende statsbudsjettet ønsker imidlertid ikke Waagen å svare på. Men understreker at hun er glad for økningen de fikk til i august i fjor.

Nestleder i MDG Ingrid Liland er i likhet med Venstre kritisk til regjeringen og mener Ap og Sp ikke forstår alvorret.

– Når studenter i årevis har blitt nedprioritert innenfor studiestøtte, helsetilbud og sosial tilrettelegging på universiteter og høyskoler, blir også resultatene negative, sier Liland.

Hun mener økt studiestøtte,

bedre botilbud og at regjeringen reverserer sine kutt i satsinger på rusforebygging hos studenter kan bidra til å bedre studentenes psykiske helse.

Utdanningspolitisk talsperson for SV Grete Vold stemmer i. Hun mener vi bør lytte til studentene og deres behov, men tror selv at mye handler om økonomi og bosituasjon:

– Derfor må vi øke studiestøtten og bedre bosituasjonen til studentene.

Løfter om økt studiestøtte i det nye statsbudsjettet vil ikke Vold gi. Men hun håper på tiltak som vil bedre studentenes situasjon.

universitas@universitas.no

FORSKERE KRITISKE TIL SHOT-UNDERSØKELSEN: – Viser ikke totalbildet

Sjokktallene fra Shot-undersøkelsen møter imidlertid skepsis blant fagpersoner. Flere mener undersøkelsen kan ha fanget opp langt flere enn realiteten.

Shot-undersøkelsen

tekst Wilma Bergseth

Blant annet overlege og professor ved Universitetet i Oslo Jan Ivar Røssberg tror undersøkelsen kan ha visse svakheter.

– Tallene fremstår som sjokkerende, og noe vi må ta på fullt alvor. Her må vi forskere være nysgjerrige for å finne ut hvorfor det er blitt så høye tall.

Røssberg mener at tallene kan være reelle, som en konsekvens av studentlivet med blant annet dårlig økonomi, mer ensomhet og høye krav til å prestere, men tilbyr også en annen forklaring:

påvirker livskvaliteten og funksjonen digitalt på samme måte som i en samtale med lege eller psykolog. Samtidig vil han ikke undervurdere undersøkelsen:

– Det er imidlertid utrolig viktig at vi tar disse tallene på alvor, både ved å finne ut hvorfor studentene sliter, sette inn forebyggende tiltak, samt gi gode behandlingstilbud.

Også psykologspesialist Jørgen Flor mener at undersøkelsen ikke nødvendigvis speiler virkeligheten.

– Jeg er redd for at vi skriver historien om nåtidens studenter feil, sier Flor.

Han understreker at vi har et massivt problem dersom 50 prosent av studentene har hatt en psykisk lidelse i løpet av foregående år.

Han tror at språket har utviklet seg i en retning hvor psykiske lidelser blir brukt i dagligtalen, noe som kan føre til at flere omtaler hverdagslige problemer og forbigående psykiske plager, som angst, depresjon eller andre sykdommer.

– Dette kan være problematisk

Jeg er redd for at vi skriver historien om nåtidens studenter feil

Jørgen Flor

– Det andre som kan være like sannsynlig, er at metoden som er brukt i undersøkelsen ikke nødvendigvis gir et totalbilde av virkeligheten.

Røssberg trekker frem at undersøkelsen kan ha fanget opp mange med milde, forbigående psykiske plager, som ikke nødvendigvis trenger behandling. De har brukt et anerkjent instrument for å måle psykiske lidelser – men det er aldri brukt på denne måten før, understreker overlegen.

– Derfor må man være litt skeptiske til denne undersøkelsen til man får mer kunnskap om dette.

Han mener også det er mulig at de som sliter med psykiske lidelser i større grad har deltatt i denne undersøkelsen enn de som ikke sliter med psykiske lidelser.

– Mange studier viser en overrapportering ved digitale undersøkelser. Man stiller spørsmål på en annen måte, følger opp og har en konstruktiv samtale i et terapirom, i et nettskjema kan spørsmål bli stilt på en måte at mange kan kjenne seg igjen, uten at dette nødvendigvis er sant.

Røssberg tror ikke man klarer å fange opp hvordan plagene

da det kan føre til at flere rapporterer om psykiske lidelser, uten at dette verken er årsaken eller problemet.

Flor trekker også frem metoden som en svakhet. Han tror at dersom en slik undersøkelse skal fungere må den gjøres mange år på rad, slik at man kan sammenlikne resultatene.

– Når man ser så høye tall må man stille seg spørsmålet om det er noe galt med metoden. Har man funnet det man faktisk ønsker å måle? I dette tilfellet tror jeg at undersøkelsen fanget opp flere enn kun de med en psykisk lidelse, forteller Flor.

Han tror det er viktig at vi snakker om hvordan studentene har det og hva vi kan gjøre for å få det bedre, uten å male dem opp i et hjørne ved å kalle problemene deres en lidelse.

– Det er utrolig viktig at vi har en debatt om hvordan studenter skal ha det fint, føle mestring, tilhørighet og ha et innholdsrikt og spennende liv. Og dette tror jeg må gjøres på andre måter enn i et terapirom.

universitas@universitas.no

Dette er studenten i Oslo bystyre

Ingen av studentene i Oslo bystyre vil kalle seg broilere. Nesten samtlige er enige om hva de ville gjort med en lottogevinst på én million.

Valgresultatet i Oslo ble en gladmelding til flere av studentene stilte til valg. De neste fire årene skal de representere studentenes interesser. Men hvem er de og hvordan har de i alle dager har de tid til å være både studenter og politikere?

Studentpolitikk

tekst Agnes Torsvik Lorentz

foto Aurora Ytreberg Meløe, Sara Aarøen Lien

Rauand Ismail (24) studerer statsvitenskap på UiO.

Rauand Ismail, MDG

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Jeg har egentlig alltid prioritert politikken etter jeg ble student. Nå prøver jeg å komme gjennom studiene, samtidig som jeg lærer noe.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Nei, men det får være opp til noen andre å definere.

– Hva gjør du om 10 år?

– Jeg håper jeg er ferdig med studiet. Kanskje jeg eier bolig i Oslo og jobber med noe som gjør samfunnet til et bedre og mer miljøvennlig sted.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Jeg hadde gitt en del til fjordsøksmålet til Natur og Ungdom. Resten hadde jeg gitt i egenkapital til pappa, så han får kjøpt en bolig. Og kanskje litt til min egen boligsparing.

Henrik Dahl Jacobsen (26) studerer sykepleie på VID.

Henrik Dahl Jacobsen, Arbeiderpartiet

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Jeg må jo legge opp timeplanen ganske nøye, spesielt på mitt studie, hvor det er mye oppmøteplikt.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Jeg har vært veldig bevisst på å ikke jobbe med politikken på heltid. Jeg har alltid hatt en annen jobb ved siden av, og nå jobber jeg på Ullevål sykehus som sykepleierstudent.

– Hva gjør du om 10 år?

– Nå blir jeg ferdig som sykepleier om ett år, så jeg ser for meg å jobbe innen helsevesenet i fremtiden. Og så får tiden vise om jeg også jobber med politikken.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Det ville jeg satt på egenkapital for å kjøpe bolig.

Oscar Christopher Husebye (23) studerer industriell økonomi på NMBU.

Oscar Christopher Husebye, Høyre

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Politikken er jo en hobby, og jeg får mye energi av å gjøre ting jeg liker. Det har også vært fleksibelt med studiene, siden ikke all undervisning er obligatorisk.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Nei, det vil jeg ikke si. Jeg tror det er lurt å ha en utdanning i bakgrunnen, så man ikke bare har erfaring med politikken. Jeg er mer bekymret for de voksne som har sittet i lokalpolitikken i mange år, så da er det viktig med nye og unge medlemmer.

– Hva gjør du om 10 år?

– Jeg tipper jeg er sivilingeniør og jobber i en bedrift innen teknologi. Kanskje jeg fortsatt er i Oslo bystyre.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Da hadde jeg spart opp til bolig, og satt litt inn på BSU. Boligpolitikk er en av mine hjertesaker, siden det nesten er umulig for oss unge å komme inn på boligmarkedet.

Tejn Rolland (20) studerer samfunnsøkonomi på UiO.

Tejn Rolland, Venstre

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Det har jeg ikke funnet ut av det helt enda. Jeg er heldig nok til å sitte i bystyret og få betalt, så politikken er litt den deltidsjobben mange andre har. Nå ligger jeg fem uker bakpå, så politikken har jo gått utover studiene. Men det er heldigvis ikke valgår hvert år.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Nei, det vil jeg ikke si. Jeg vil ikke bli en broiler ennå, så jeg får jobbe med å unngå det.

– Hva gjør du om 10 år?

– Forhåpentligvis har jeg rukket å møte opp på en forelesning. Jeg håper jeg er ferdig utdannet og har fått meg en ordentlig jobb. Og så sitter jeg forhåpentligvis i bystyret.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Jeg kan ikke svare aksjer, der er det litt dårlig stemning om dagen. Så jeg ville puttet pengene rett inn på egenkapital for bolig.

Jenny Helene Syse (22) studerer samfunnsgeografi på UiO.

Jenny Helene Syse, Høyre

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Frem til nå har det stort sett bare vært politikken på grunn av valgkampen, så derfor røk jo også fadderuken. Neste semester skal jeg prioritere seminarer og forelesninger, men først skal jeg ta igjen det jeg har gått glipp av.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Nei. Jeg har aldri drevet fulltid med politikken. Tidligere har jeg jobbet på Deli De Luca og vært vikarlærer på barneskole. Jeg har også vært resepsjonist og omviser på Holocaustsenteret på Bygdøy.

– Hva gjør du om 10 år?

– Gitt utdannelsen er jeg enten politiker eller byråkrat. Akkurat nå kunne jeg tenke meg å jobbe med politikken, og så er jeg forhåpentligvis fortsatt i Oslo. Vi får se hvor veien tar meg.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Førstinstinkt mitt er at jeg ville reist. Jeg elsker å reise, og har veldig lyst til å dra på interrail i Europa. Men den fornuftige stemmen sier at jeg burde spare til bolig, så det blir nok en blanding av de to.

stene

Definisjon av 'broiler' hentet fra Det Norske Akademis Ordbok: «ung person som har gjort karriere (utelukkende) gjennom utdanning, partiorganisasjon e.l. (uten kontakt med det praktiske liv)»

Sarah Safavifard (25) går digitalt årsstudium i økologisk landbruk. Hun er ferdig med lektorutdanning og forfatterstudiet.

Sarah Safavifard, SV

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Det er jo å studere på rare tidspunkter. Skjer det noe i bystyret, må man være til stede, og jeg satt også i bystyret i store deler av lektorutdanningen min. Studiet jeg går nå er bare deltid, men jeg prøver å være heltidsstudent og jobbe ved siden av.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Nei, nå jobber jeg fulltid som lærer.

– Hva gjør du om 10 år?

– Da er jeg vel fortsatt lærer, håper jeg. Og kanskje forfatter eller folkevalgt. Jeg er i hvert fall politisk aktiv, uavhengig om jeg er folkevalgt eller ikke.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Da ville jeg satt pengene inn på egenkapital for å kjøpe leilighet. Det er jo helt umulig. Jeg hadde også støttet fjordsøksmålet til Natur og Ungdom.

Juni Romero y. C. Berg-Nielsen (19) går årsstudium i tverrfaglige kjønnsstudier på UiO.

Juni Romero y. C. Berg-Nielsen, MDG

– Hvordan balanserer du studenttilværelsen med politikken?

– Under valgkampen har jeg kommet på forelesninger, men har ikke fått lest så mye på forhånd. Jeg synes egentlig det har gått ganske greit, selv om det blir bra å komme ordentlig inn i rutinene.

– Kaller du deg selv en broiler?

– Jeg synes det er litt vanskelig å kalle en 19-åring det. Det viktig med nye og unge stemmer, som ikke bare har jobbet fulltid med politikk i mange år.

– Hva gjør du om 10 år?

– Da håper jeg at jeg er ferdig med masteren min, eller kanskje jeg jobber på den. Jeg ser ikke for meg at jeg er folkevalgt på Rådhuset, men heller ute i arbeidslivet.

– Hva ville du gjort om du vant en million i Lotto?

– Jeg tror jeg ville satt kanskje 700.000 kr i fond. Så ville jeg donert 200.000 kr til forskjellige organisasjoner. Regnskogfondet, Redd Barna og fjordsøksmålet til Natur og Ungdom er noe man absolutt burde støtte. Resten ville jeg brukt selv.

universitas@universitas.no

Rettferdiggjør Lae Solbergs «ghosting»

Leder for Høyres studentforening Oscar C. Husebye mener det er helt naturlig at Oslo Høyre-lederen ikke ønsker å stille til intervju om sine visjoner for studentbyen Oslo.

Ghosting

tekst Anna Kveinå Tonstad

Universitas har gjort gjentatte forsøk på å få kontakt med påtroppende byrådsleder Eirik Lae Solberg om partiets visjon for Oslo-studentene, uten hell. Pressesjef Rune Dahl henviser til Høyres 100-dagersplan for Oslo som svar om hva partiet fokuserer på i utviklingen av byrådsplattformen. Planen nevner imidlertid ikke studentene en eneste gang. Dahl understreket at Høyre har ambisjoner på vegne av Oslo som studentby, og at det nye byråds skole- og studentpolitikk vil gis en sentral plass i den nye byrådsplattformen.

Denne uken ønsket Universitas å høre fra styremedlemmene i Høyres

enige.

Høyre-politikeren mener perioden fra valgresultat til ny byrådsplattform ofte er den samme – få svar fra politikerne til pressen og interne diskusjoner og forhandlinger.

Viser til valgprogram

– Synes du, som selv er student, at det er kritikkverdig at studentene ikke nevnes en eneste gang i 100-dagersplanen til Oslo Høyre?

– Jeg tenker heller at mange av studentsakene er store saker, som privatøkonomi, bolig og samferdsel. Så selv om studentene ikke nevnes med ord i planen, tror jeg at mange av de viktigste sakene for studenter er under forhandling nå.

Han mener derfor det er vanskelig å forutsi hvilke studentpolitiske hen-

Jeg vil anbefale studentene å ha litt is i magen og vente på byrådsplattformen. Der kan de se byrådet fremme sin nye politikk

Oscar Christopher Husebye, leder for Høyres studenter

studentforening, og hva de tenker om Lae Solbergs manglende respons. Ingen vil stille til intervju, men henviser til leder, Oscar Christopher Husebye, som også er nyvalgt bystyremedlem for Oslo Høyre. Han sier at det er helt naturlig at Lae Solberg ikke vil svare på spørsmål.

Helt naturlig

Husebye peker på forhandlinger mellom de borgerlige partiene. Senest denne uken brøt forhandlingene mellom Høyre, Venstre, Frp og KrF sammen. Det å uttale seg om konkrete saker kan være med på å svekke forhandlingsprosessen, ifølge Husebye.

– Jeg vil anbefale studentene å ha litt is i magen og vente på byrådsplattformen. Der kan de se hovedlinjene i byråds politikk.

Husebye mener det er likt for alle. Både for studentene og for andre grupper i samfunnet. Ifølge ham får samtlige mediehus samme begrensede svar uavhengig av hvilken del av befolkningen spørsmålene gjelder.

– Vi studenter må, som resten av befolkningen, godta at sakene som gjelder oss er oppe til forhandling mellom de borgerlige partiene, noe som gjør at vi ikke kan legge fram konkrete tiltak nå, før man har blitt

syn som vil bli prioritert.

Husebye ønsker ikke å komme med konkrete løfter til Oslos studenter. I stedet henviser han til partiets valgprogram dersom studentene ønsker svar på hva Høyre vil gjøre for studentbyen.

Håp om forbedring

På spørsmål om Husebye kan forstå at studentene kan føle seg litt glemte eller nedprioritert svarer han følgende:

– Jeg er helt sikker på at Lae Solberg ikke unngår studentene.

Han avviser vonde intensjoner fra Oslo Høyre-lederens side, til tross for at han ikke vil stille til intervju under pågående forhandlinger. Han mener studentene må vente på sin tur.

– Jeg tipper Universitas får god kommunikasjon med Lae Solberg etter byrådsplattformen er på plass!

universitas@universitas.no

UiO lanserer ChatGPT

Kunstig intelligens har blitt sluppet fri på Blindern. På tross av tendenser til løgn og halvsannheter er prosjektets prøvekaniner positivt overrasket.

Kunstig Intelligens

tekst Georg Gillund
foto Isabel Svendsen Berge

I kjølvannet av fjorårets KI-eksplosjon preget av beryktede Chat GPT fulgte flere eksamensendringer. Nå lanserer UiO sin egen GPT-modell. Det er den første av sitt slag som er lovlig å bruke i norsk utdanningssektor. Sikkerhet og personvern er blant de mest sentrale problemstillingene under utviklingen. All data vil ifølge UiO derfor lagres på lokale servere og ikke bli brukt til å trene modellen videre.

– Vi ønsker at den skal brukes aktivt på tvers av fakultetene, sier Dagfinn Bergsager, seksjonssjef for webutvikling ved UiO.

Smart, men langt fra ufeilbarlig, skal vi tro en av studentene som allerede har brukt tjenesten i undervisningssammenheng.

Effektiv og gratis

Et verktøy til undervisning, forskning og til å assistere oppgaveskrivning, står det på UiOs hjemmesider. Dette betyr derimot ikke at fremtidige eksamener vil handle om hvem som skriver den beste instruksjonen. KI vil fortsatt ikke være lov under eksamen. Imidlertid vil studentene på Blindern, og

snart resten av Norge, se mer KI i undervisningssammenheng.

I tillegg til å gjøre oss mer effektive, peker Bergsager (som er en av hjernene bak modellen) også på at bruk av KI-tjenesten kan være til hjelp under eksamensforberedelser. Ifølge ham kan modellen teste kunnskapen til studenten ved å lage kvisser og prøver basert på egne notater.

For tiden jobber UiO med å teste ut bruk av teksting fra forelesninger. Håpet er å få GPT-en til å skrive bedre og lage gode sammendrag fra forelesningene. Nye modeller er også under utvikling. Siste nytt er at modellen GPT-4, som er OpenAIs mest avanserte KI-tjeneste for naturlig språkbehandling, snart vil kunne tas i bruk av studenter og ansatte på UiO. GPT-4 blir da del av UiOs egen KI. Alle ChatGPT-er (Generative Pre-training Transformer) er skapt av selskapet OpenAI.

– Kommer tilbudet til å være gratis?

– Ja, det er og vil fortsette å være gratis, i tillegg kommer vi ikke til å skille mellom ansatte og studenter, sier Bergsager.

For UiO-studenter kan man enkelt ta i bruk tjenesten ved å logge inn med skolekontoen sin.

Med innføringen av GPT-4, som krever langt flere ressurser, henter Bergsager til at det vil måtte innføres begrensninger av bruken slik at alle vil få muligheten til å bruke tjenesten.

Glad i å lyve

– Hva er hovedutfordringen ved bruk av Chat GPT?

– Den lyver jo! Det kan være litt uvant. Den største utfordringen vil være å passe på at den snakker sant.

Bergsager henviser til et eksempel med en IT-professor som brukte GPT-en til å gi en oversikt over artiklene han hadde skrevet. Kun en av de fem artiklene GPT-en oppga, viste seg å være skrevet av professoren, resten var oppdiktet.

– Hvordan passer dere på at brukerne forholder seg kritisk til det tjenesten kommer med?

– Det er svært viktig å lese om det. Både på sidene til UiO om

Den ville ikke svare meg

Maria Sunniva Alsaker, student, UiO

retningslinjer og andre steder, sier Bergsager og viser til en advarsel på universitetets egne nettsider. Der står det at generert tekst kan inneholde feil eller unøyaktigheter og at brukeren ikke bør benytte informasjonen ukritisk.

I tillegg peker han på såkalt «prompt-engineering», som har utviklet seg til et studiefelt. Der lærer man seg å skrive gode instruksjoner som vil kunne gi faktabaserte svar og være mer relevante for brukeren.

Den lyver jo!

Dagfinn Bergsager, seksjonssjef for webutvikling

Å ta inspirasjon fra gode instruksjoner er noe også GPT UiO oppfordrer til. Når man åpner tjenesten blir man vist til en rekke forskjellige eksempler.

«Beskriv fordelene og ulempe ved solenergi som en fornybar energikilde» er noe av det første som kommer opp. Klikker man

på boksen, så ramler åtte konkrete fordeler og ulemper ned i samtaleboksen på under et sekund.

Overfladiske svar

Det finnes studenter som allerede har brukt GPT UiO i undervisningssammenheng. En av dem er student Maria Sunniva Alsaker (21). Hun studerer internasjonale studier ved UiO. I et av emnene sine fikk studentene en oppgave. Den gikk ut på å stille KI-en ulike spørsmål og reflektere kritisk over svaret.

– Hvordan synes du det funket?

– Da jeg først begynte å teste den ut syntes jeg den funket fint, men da jeg kom til problemstillingen min om konflikten i Mali så ville den ikke svare meg.

Etter at Alsaker hadde prøvd flere ganger, med flere forskjellige instruksjoner, fikk hun tilslutt lov av seminarlederen sin å bruke OpenAIs egen Chat GPT. Der fikk hun svar som hun kunne bruke i oppgaven.

Selv om GPT UiO ikke alltid kommer med svar, så har både den og OpenAIs egen versjon det meste til felles, forteller Alsaker. Den største hindringen sier hun, at begge ikke klarer å svare godt nok på spørsmålene.

– Selv om jeg stilte spesifikke spørsmål kun relatert til ett område eller felt, så var svarene fortsatt så generelle at de kunne ha blitt brukt for å forklare en hel rekke konflikter og funnet sted i nesten

Visjonær: Dagfinn Bergsager, seksjonssjef for webutvikling og en av hjernene bak tjenesten, håper at GPT UiO vil brukes aktivt i studieverdagen.

Overrasket: Student Maria Sunniva Alsaker er en av de første som har brukt GPT UiO i oppgaveskriving.

alle land, sier Alsaker.

Hun er sikker på at hun kommer til å fortsette å bruke tjenesten, men etterlyser gode svar på gode spørsmål.

– Kanskje burde jeg se på det som positivt, at den ikke er smartere enn oss.

universitas@universitas.no

Kan kjærester laget av kunstig intelligens være løsningen på studenters ensomhet? Tja, mener Peder Kjøs.

KI-kjæreste

tekst Anna Pauline Topland Duesund
foto Isabel Svendsen Berge

KI-kjærester har rullet opp som et hett fenomen den siste tiden. Flere medier har skrevet om chatboten Replika og dens rolle som virtuell kjæreste. Det er også kjent at Oslo-studentene vasser i ensomhet. I fjorårets rapport fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) svarte 41 prosent at de hadde få eller ingen venner. Forsker Marita Skjuve, kjendispsykolog Peder Kjøs og studenter undres på om KI-kjæreste kan få bukt med ensomheten.

Skeptisk

BI-studentene Elisa Shum (20), Klaudia Tyburcy (23) og Iris Kesser (22) er skeptisk til bruken av kunstig intelligens som et middel mot ensomhet blant studenter.

– Personlig synes jeg det er litt rart å bruke, forteller Shum.

Selv ville hun ikke brukt det, og mener det er et dårlig verktøy for unge som kjemper mot ensomhet.

Likevel vedgår hun at det kan være nyttig i noen situasjoner.

– Jeg ville vurdert det til folk som ikke har annen familie å snakke med, som for eksempel eldre mennesker på sykehjem.

Forsker: – Et alternativ

Forsker ved Sintef Marita Skjuve undersøker Replika i doktorgraden sin.

– Replika er utviklet for å kunne ha en nær relasjon med brukeren. Hva det innebærer er litt forskjellig, for noen er det mer terapeutisk, for andre er det vennskap eller romatiske relasjoner.

KI-tjenesten har spesielle egenskaper knyttet til samtaler om personlige følelser og tanker. Skjuve ser at tjenesten kan oppleves som et trygt sted hvor brukeren kan uttrykke seg fritt uten å risikere å bli dømt.

– Er det noen klare fallgruver du

Du kan snakke med katten, men katten gir jo faen

Peder Kjøs, psykolog

ser ved bruken av Replika eller liknende tjenester?

– Dette med personvern kan være en utfordring. Det er noe man burde være oppmerksom på.

Skjuve sier at chatboten ikke alltid gir svar som får brukeren til å føle seg bedre.

– Det betyr ikke at teknologien er ute etter at du skal føle deg dritt, det betyr bare at mennesker kan snakke veldig subtilt, litt i koder. Teknologien skjønner ikke alltid at vi snakker om noe annet og kan derfor respondere upassende.

Forskeren peker også på et an-

net problem. Når bedriftene bak tjenestene gjør oppdateringer kan det oppleves problematisk for brukeren, sier hun. Chatboten kan plutselig endre personlighet eller oppføre seg avvissende, som følge av oppdateringene.

Selv om stigma rundt personlige forhold til KI-tjenester som Replika kan hindre åpenhet blant brukere, mener hun fortsatt at chatboter kan brukes som et verktøy.

– Jeg tror aldri jeg ville gått bort til en student som jeg visste var ensom og sagt at de burde prøve Replika. Det er fordi jeg vet det har vært mye ustabilitet i teknologien og at personvern ikke er ivarettatt. I tillegg er den ikke laget av fagekspertene på området ensomhet og studenter.

Likevel er Skjuve overbevist om at KI kan brukes for å hjelpe studenter med ensomhet.

– Om personvernet er vanntett og chatboten er designet med studentene i tankene, kan det være et supert alternativ.

Personvern skaper uro

Ali Reza (27) studerer informasjonssikkerhet ved UiO. Selv vurderer han ikke KI-kjæreste med det første. I likhet med Skjuve peker han på mangelen på personvern.

– Du vet ikke hvor dataene dine

blir lagret, ikke sant? Du snakker med en kjæreste om alt, men det er ikke alt alle skal vite. Det skal være mellom dere to, sier han.

Reza tror ikke at veien gjennom teknologien er riktig for alle ensomme studenter. Imidlertid er han åpen for at det kan være til hjelp for noen, men at det ikke er en langsiktig løsning.

Kjendispsykolog Peder Kjøs mener det er viktig å ikke demonisere bruken av slike KI-tjenester, men er skeptisk til å erstatte andre relasjoner med KI-genererte personligheter. På spørsmål om han ville anbefalt studenter å bruke tjenesten, svarer han følgende:

– Det er klart jeg ville anbefalt hvilken som helst tjeneste man kunne hatt nytte av, men hvis man tenker at det kan erstatte relasjoner har jeg ikke noe tro på det.

Kjøs mener en chatbot mangler mye av det sentrale ved menneskelige relasjoner.

– Folk har jo hunder og katter også, ikke sant? Du kan snakke med katten, men katten gir jo faen. Det er etter min mening en helt utilfredsstillende relasjon. Når du har en venn, avliver du jo ikke vennen din når du blir litt lei.

Han trekker linjer til 2013-filmen *Her*, og mener at filmen på mange måter traff veldig godt for dagens situasjon. Filmen følger

ensomme Theodore som utvikler et sterkt forhold til den kunstige intelligensen Samantha. Når Samantha og andre KI-er vokser utover menneskelig forståelse, forlater de menneskenes verden og Theodor blir nødt til å reflektere over sin forståelse av kjærlighets kompleksitet.

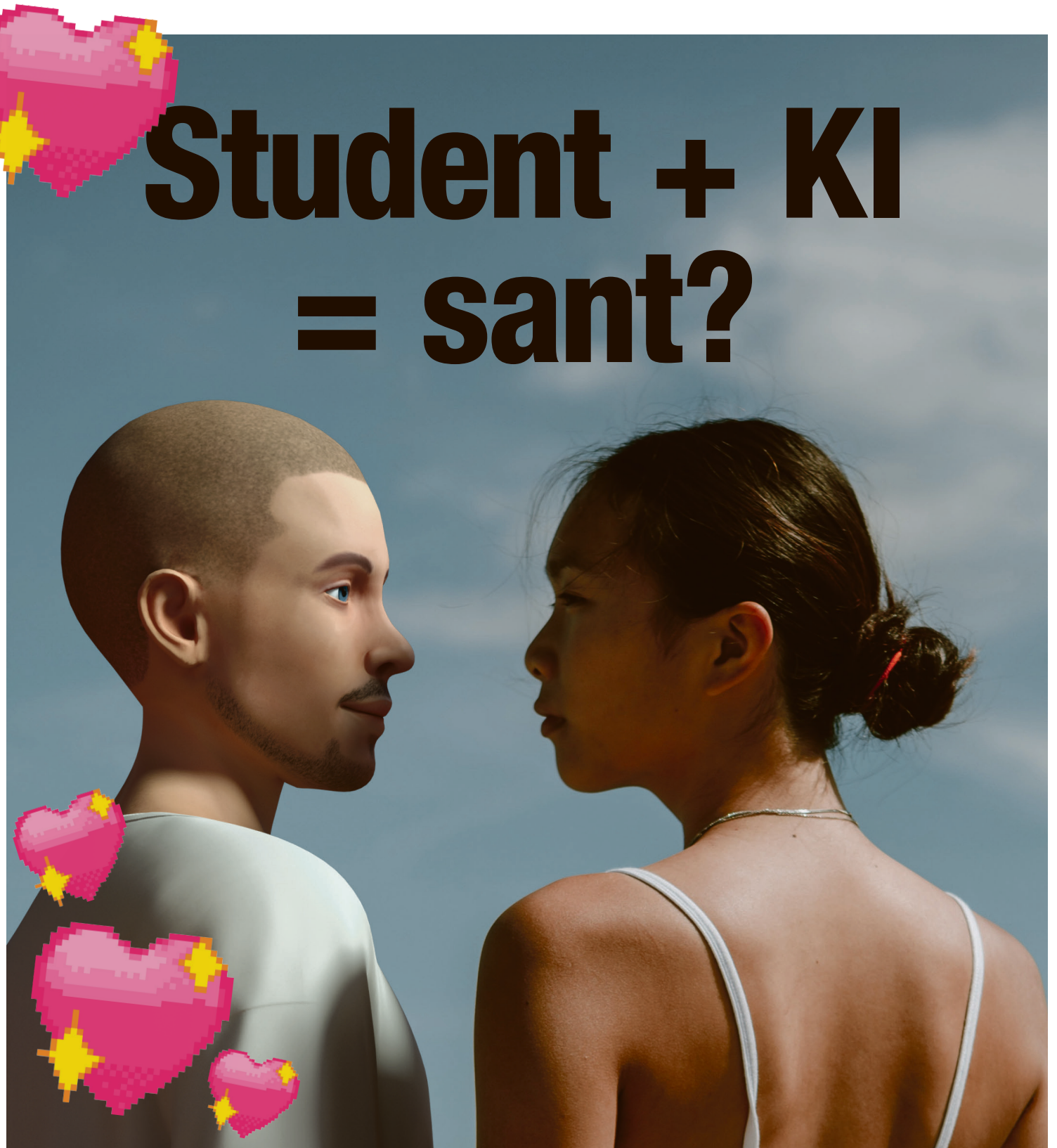
– Har man sett filmen vet man vel hvor gærnt det kan gå. Jeg har ikke noe tro på at vi kan ha KI-tjenester som personlige venner. Man kan ha ting å trøste seg med, men det er ikke en personlig relasjon. Det blir noe annet, sier Kjøs og legger til:

– Men det er bare å bruke det. Bare ikke som en erstatning.

universitas@universitas.no

Du vet ikke hvor dataene dine blir lagret, ikke sant? Du snakker med en kjæreste om alt, men det er ikke alt alle skal vite

Ali Reza (27), student, informasjonssikkerhet

ØKT PRESS PÅ RUSSLAND-FORSKNING:

— Jeg føler me

Sanksjonene mot Russland svekker russiskstudenter og hindrer forskning på Russland. Likevel stiller forskere seg bak politikken.

Sanksjoner

tekst Ane Grieg Riisnæs
foto Sigrid Ewing

Det er 19 måneder siden Russland invaderte Ukraina, og 18 måneder siden regjeringen innførte sanksjoner mot Russland. Sanksjonene medførte skrinlegging av alt forskning- og høyere utdanningssamarbeid. Ferdigforhandlede avtaler ble lagt på is, og utveksling til russiske universiteter stanset. Sektoren har måttet finne nye måter å svare på et voksende informasjonsbehov.

Samtlige forskere Universitas har vært i kontakt med mener at sanksjonsregimet må fortsette uavhengig av hvor lenge krigen varer. Dette er til tross for begrensningene sanksjonene legger på norsk forskning på og utdanning i Russland.

Studenter til Kasakhstan

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS) ved Universitet i Oslo var blant forskningsmiljøene med mest Russland-samarbeid før invasjonen av Ukraina. Instituttleder Christine Meklenborg Nielsen sier at de har funnet løsninger på problemene som først oppstod. For eksempel er utveksling en obligatorisk del av bachelorgraden i russisk. For å løse det ble studentene sendt til Narva, en russisktalende by i Estland, i stedet for Russland.

Instituttlederen tror ikke sanksjonene vil påvirke studentenes utdanning. Likevel er hun bekymret for at studentene vil miste motivasjon for studiet dersom de ikke får dratt til Russland. Instituttet jobber derfor hardt for at studentene skal få andre utvekslingsmuligheter.

– Vi er i ferd med å innlede samarbeid med et universitet i Almaty, Kasakhstan, men avtalen er ikke landet helt ennå, sier Meklenborg Nielsen.

Stiller seg bak sanksjonene

Sanksjonsregimet har uheldige konsekvenser for utdanningsløpet, men Meklenborg Nielsen stiller seg helt bak politikken.

– Det er en mindre pris enn den de betaler i Ukraina. Det må vi bare leve med, sier hun og utdyper:

– Problemet er ikke at Vesten ikke vil samarbeide med Russland. Problemet er at Russland bryter menneskerettighetene og har redusert ytringsfrihet. Våre sanksjoner er en konsekvens av Russlands måte å oppføre seg på.

– Hva med alle andre land som bryter både menneskerettigheter og folkerett, men som ikke har sanksjoner fra Norge mot forsknings- og utdanningssektoren?

– Vi forholder oss til retningslinjene som kommer fra Regjeringen, svarer Meklenborg Nielsen og presiserer at Russland har startet en angrepskrig og bryter internasjonal lov, og at sanksjonene derfor er berettiget.

På spørsmål om hvor lenge utdanningsmiljøet kan tåle å ikke ha tilgang til Russland, svarer Meklenborg at de ikke

Vi må søke andre måter å studere Russland på, gitt de hindrene som finnes

Helge Blakkisrud, førsteamanuensis i Russland-studier

Sanksjoner mot Russland

- + Etter den russiske invasjonen på Ukraina innførte Regjeringen sanksjoner mot Russland i mars 2022.
- + Sanksjonene omfatter blant annet eksportrestriksjoner, importrestriksjoner og forbud mot å overføre penger mellom landene i betaling.
- + I forsknings- og høyere utdanningsfeltet betyr sanksjonene at universiteter, høyskoler og andre utdanningsinstitusjoner ikke kan ha direkte samarbeid. Flere forskningsavtaler er lagt på is. Utvekslingsavtaler mellom universiteter har opphørt.
- + Regjeringen har presisert at de ønsker forsker-til-forsker-samarbeid. Det vil si uformelle kanaler for forskere, ofte i deres allerede etablerte nettverk.
- + Sanksjonene er lovpålagte.

Kilde: Regjeringen.no

vurderer dette som et problem nå.

Upløyd mark

Førsteamanuensis i Russland-studier Helge Blakkisrud har forsket på Russland i mange år. Han har to pågående prosjekter som startet før invasjonen, som begge involverer russiske forskere. Blakkisrud forteller at sanksjonene har gjort samarbeid vanskeligere for forskere i både Norge og Russland.

– Offisiell norsk politikk har vært at alt samarbeid med vitenskapelige institusjoner og universiteter må opphøre. Samtidig oppfordrer regjeringen til at man skal fortsette med samarbeid med enkeltforskere, men da uten finansiering.

Forskningsprosjekter i Norge får fortsatt finansiering for å forske på Russland, men penger fra prosjektene kan ikke sendes over grensen til Russland fordi det bryter med

sanksjonene. Det gjør at forskningspartnere ikke kan få betalt for jobben de gjør. Fordi man ikke kan sende penger over grensen til Russland, kan aktører i Norge heller ikke bestille undersøkelser eller meningsmålinger fra russiske institusjoner. I tillegg frarådes reiser til Russland for å gjøre feltarbeid på grunn av sikkerhetssituasjonen. Slik vanskeliggjør sanksjonene tradisjonelle forskningsmetoder for forskere som er i Norge.

Jeg strukket

Jeg tenker at det er uheldig at vi kuttes fra Russland forskningsmessig. Samtidig tenker jeg at det er en mindre pris enn den de betaler i Ukraina

Christine Meklenborg Nielsen, Instituttleder ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS).

Det politiske presset på forskning vokser, og gjør det vanskeligere å jobbe innenfor feltet. Det er ødeleggende

Pavel Baev, forsker ved Institutt for fredsforskning, Prio

Blakkisrud forklarer at man derfor vil være helt avhengig av data og informasjon som ligger åpent tilgjengelig.

– Man ser en vridning i feltet vårt hvor flere jobber med datamateriale fra sosiale medier og meldingstjenester, fordi man ikke kan gjøre den type forskning som man er vant til å gjøre, forklarer Blakkisrud.

– Vi må reagere

Selv om Blakkisrud har kjent på konsekvensene av sanksjonene, er han enig med Meklenborg Nielsen.

– Fra et snevert personlig ståsted kunne kanskje enkelte ønske seg å fortsette forskningssamarbeidet som før, men her må vi være prinsipielle, konstaterer han.

– Går det en grense for hvor lenge utdan-

ningsmiljøet kan tåle å ikke ha tilgang til Russland?

– Vi må forholde oss til de offisielle retningslinjene. Det blir stadig vanskeligere å ha kontakt med russiske forskere. Jo lenger tid som går, jo mer vil dette svekke nettverkene vi har i Russland, men slik må det bli.

På spørsmål om andre land som også bryter folkeretten, men som ikke rammes av sanksjoner mot sektoren, svarer Blakkisrud at krenkelser av Ukrainas suverenitet er spesielt i europeisk sammenheng.

– Vi må reagere når en stat angriper en annen og forsøker å endre grensene med makt

Miljø under press

Imidlertid er det ikke bare vestlige sanksjoner som hindrer forskningssamarbeidet. Blakkisrud forklarer også at Russland har tradisjon for å vanskeliggjøre samarbeidet. Det gjør de ved å stemple vestlig finansierte prosjekter som fiendtlig etterretning.

– De ønsker å ta kontroll over sivilsamfunnet ved å kutte av tilførselen av vestlig finansiering slik at de blir avhengig av russisk statlig og privat finansiering, sier Blakkisrud.

At livet som forsker i Russland er blitt tøft, er tydelig. Ifølge det russiske vitenskapsakademiet har 50.000 russiske forske-

re forlatt Russland de siste fem årene.

Pavel Baev, forsker ved Institutt for fredsforskning (Prio), sier dette har ført til hjerneflukt i Russland.

– Det politiske presset på forskning vokser og gjør det vanskeligere å jobbe innenfor feltet. Det er ødeleggende, sier Baev. Han er selv russer, men har bodd i Norge i 30 år.

I Norge er det også et økt behov for informasjon om og forskning på Russland.

– Jeg føler meg strukket, i tillegg til deprimert. Og jeg føler meg overbelastet, sier den russiske fredsforskeren om den økte interessen for området.

– Krigen tar bort oppmerksomhet og ressurser fra mange viktige prosjekter på det globale agenda. Som klima, Arktis og likestilling. Man føler at fokuset ikke er der det egentlig skal være, forklarer han.

Baev er likevel tydelig, og helt enig med sine forskningskollegaer i ILOS. Å stoppe sanksjonene er ikke en løsning.

– Den eneste måten å få fokuset tilbake der det bør være, er ved å stoppe krigen, og det kan kun gjøres ved fullstendig støtte til Ukraina.

Fra kanselleri

Er det en fugl, er det et fly? Nei, det er Dialogpilotene, og de har kommet for å få samfunnsdebatten over på rett kurs.

Dialog

tekst Gry Myrteit Gundersen og Jakob Johannes Volan

foto Sara Aarøen Lien og Isabel Svendsen Berge

Det er mye som kan stikke kjøper i hjulene for et godt debattklima, både i offentligheten og på hjemmebane. Det vil Dialogpilotene gjøre noe med.

For å få dialogpilot-tittelen, må man gå dialogpilot-studiet. Det er et samlingsbasert studium på 20 studiepoeng som går over to semestre. Studiet er en del av et større Dialogpilot-prosjekt som eies av ulike tros- og livssynssamfunn, og det tilbys i samarbeid med Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO).

For å få folk ut av skyttergravene, enten det dreier seg om Andrew Tate eller woke, vil Eliana Hercz, leder av Dialogpilotene, forebygge og motarbeide den økende polariseringen i samfunnet.

– Det er veldig mange temaer unge blir eksponert for gjennom sosiale medier, sier hun, og peker på debattene rundt Andrew Tate, woke og kanselleringskultur. I tillegg viser hun til håndhilsedebatten som gikk i sommer.

– Dette snakker vi om rundt middagsbordet og med venner, men det er ikke gitt at de samtale-ene alltid går så bra eller at vi takler ubehaget som kan oppstå når vi er uenige, fortsetter Hercz.

Steile fronter

Dialogpilotene har siden prosjektet startet i 2015, vært støttet av Oslo kommune og Kulturdepartementet eller Barne- og familiedepartementet. Siden da har hele 80 studenter fullført løpet ut. Programmet åpner dørene for unge mellom 19 og 30 år som ønsker å bli en del av løsningen. En av dem er Emilie Åberg (21), som ellers studerer tegnspråk. Ved siden av studiene jobber hun frivillig på Skeivt kunst- og kultursenter. Åberg forteller at hun fikk kjennskap til Dialogpilotene gjennom sitt engasjement i ungdomsbevegelsen Stopp hatprat, og at hun hittil har deltatt på én av 12 samlinger.

– Hva håper du å få ut av studiet?

– Jeg tror de fleste har vært i en samtale som man føler det ikke kom noe godt ut av. Særlig

Uprøvde vinger: Emilie Åberg (21) er blivende dialogpilot og håper å lære seg nyttige verktøy på studiet.

Jeg tror de fleste har vært i en samtale som man føler det ikke kom noe godt ut av. Særlig når det gjelder verdispørsmål kan det fort bli steile fronter

Emilie Åberg, blivende dialogpilot

når det gjelder verdispørsmål kan det fort bli steile fronter, sier Åberg og fortsetter:

– Så jeg håper å både lære triks for meg selv, hvordan jeg kan komme mer opplyst ut av diskusjoner, men også hvordan man kan legge til rette for at andre kan ha gode samtaler.

Religiøst sammensatt

Sentralt for prosjektet er ideen om at folk skal inngå i dialog på tvers av tros- og livssynsbakgrunn. Det gjenspeiles i stu-

dent-sammensetningen.

– Vi ønsker at vår studentgruppe skal representere et så stort meningsmangfold som mulig, forteller Hercz. Derfor er Dialogpilotene ett av få studier som etterspør et reflektert forhold til egen tro eller eget livssyn i søknadsprosessen.

I år hadde Dialogpilotene 60 søkere på 20 plasser.

– Dette er ikke bare for studenter som vil skaffe seg lettjente studiepoeng?

– Nei, det vil jeg absolutt

ikke. Vi gir 20 studiepoeng til et deltidsstudium over ett år. Det er både kvelds- og helgesamlinger. Det er også mye pensum med både arbeidskrav, praktisk og teoretisk eksamen. I motsetning til andre deltidsstudier jeg kjenner til så vil jeg si at dette er ganske omfattende.

Åberg sier at kullet hennes er en mangfoldig gjeng.

– Vi er en religiøst sammensatt gruppe, folk har veldig varierende bakgrunn og mye forskjellig erfaring.

Svevende konsept

Hittil har det blitt utdannet fem kull med dialogpiloter, klare til å navigere gjennom turbulente samfunnsdebatter. Tamina Sherifdeen Rauf (25) er en av dem. I tillegg til å være nyvalgt bystyremedlem for Arbeiderpartiet har hun en master i etologi – studiet av dyrs atferd. I 2021 ble hun også ferdig utdannet dialogpilot.

Rauf har selv erfaring med å bli utsatt for netthets og fordømmer. Hun mener at det skadelige debattklimaet i sosiale medier er

Pilot inntar rådhuset: Tamina Sherifdeen Rauf (25) er dialogpilot og

ing til dialog

nnyvalgt bystyremedlem (Ap).

en av grunnene til at vi nå trenger Dialogpilotene mer enn noen gang. Rauf innrømmer likevel at hun var skeptisk til Dialogpilotstudiet i begynnelsen, både på grunn av det noe svevende navnet, men også fordi hun aldri helt har trodd på at dialog kan skape reell endring. Antakelsene hennes ble imidlertid fort tilbakevist.

– Det som er spesielt med dette studiet er at det er todelt. Du har både den teoretiske delen, med mye pensum, eksterne forelesere og så videre, men også en praktisk del som består i å reise rundt og holde dialogverksteder, forteller

hun og legger til:

– Og der føler jeg at det man

På 90 minutter ser jeg at elever endrer perspektivet sitt eller meningene sine helt

Tamina Sherifdeen Rauf (25), dialogpilot

lærer, dette som jeg antok var stort og vagt, blir brukt i praksis.

Møter seg selv i døra

Rauf forteller at dialogverkstedene typisk foregår i ungdomsskoleklasser, og at temaene kan være

alt fra ekstremisme til rasisme og ytringsfrihet, avhengig av skolens

ønske. Dialogpilotens jobb er å tilrettelegge for en god dialog om temaet som diskuteres. Formålet er å bryte ned negative fordommer og skape holdningsendringer.

– Og det viser seg at det faktisk funker! På 90 minutter ser jeg at

elever endrer perspektivet sitt eller meningene sine helt, forteller Rauf og utdypet:

– Det jeg opplever en del, særlig når det gjelder de yngre elevene, er at de ofte møter seg selv i døra. Og det er kanskje ubehagelig for dem, men det er veldig fint for oss ledere å se det, for det er det som funker mot fordommene.

universitas@universitas.no

Klokkekaos på B

Over halvparten av klokken i Eilert Sundts hus på Blindern går feil. UiOs Eiendomsavdeling mangler løsning.

Klokker

tekst Tora Vassbotn
foto Sara Aarøen Lien

Har du vært i forelesning eller på lesesal i Eilert Sundts hus ved Universitetet i Oslo (UiO), har du kanskje lagt merke til at klokka på veggen ikke stemmer. 12 av 19 analoge klokker på huset er feilstilt.

Mesteparten av klokken finner man i lesesalene på Eilert Sundts hus. Mange av klokken går 5-10 minutter forsinket. Andre er feilstilt med flere timer.

– Problemet med klokken er at de er upålitelige, mener Halvor Mehlum, professor i samfunnsøkonomi ved Økonomisk Institutt på UiO.

Ifølge Mehlum har feilstilte klokker i auditoriene vært et problem i en årrekke.

Uro i forelesning

Som foreleser er professoren kjempfrustrert over problemet. Mehlum forteller at feilstilte klokker fører til tapt undervisningstid ettersom det skaper forvirring og uro blant studentene. En kraftig rastløshet brer seg i forelesningssalen og studenter tyr til mobilen når det nærmer seg pause.

– Når mobilen viser noe annet enn klokka på veggen blir det uklart når det er pause. Jeg må ofte presisere at vi møtes om femten minutter etter den spesifikke klokka, sier han og peker på en av veggklokkene.

Han forteller videre at han stadig opplever studenter som kommer for sent til forelesning på grunn av klokken.

– De kommer slengende inn for sent til forelesning, med god grunn. De har sett på feil klokke, sier han.

Andreårsstudent i samfunnsøkonomi August Ihle (21) har flere forelesninger på Eilert Sundts hus. Han har imidlertid ikke opplevd stor motgang som følge av klokken.

– Jeg bruker for det meste mobilen til å sjekke klokka før forelesning, sier han.

Tidsklemme

Likevel mener Ihle det er forståelig at forelesere reagerer. Han trekker frem at flere forelesere bruker de analoge klokken aktivt i forelesning. I tillegg peker han på at analoge klokker spilte en viktig rolle i undervisningen før i tiden.

– Ofte tilpasser foreleserne undervisningen ut fra hvor lang tid de har igjen til pause, forteller han

og legger til:

– Jeg kan se for meg at det var forvirrende da klokken sluttet å fungere.

Men det er ikke bare foreleserne som får problemer. Ihle forklarer at også studenter kan bli negativt påvirket av de feilstilte klokken dersom forelesere forhaster seg i undervisningen. Økonomiprofessor Mehlum stemmer i.

– Hvis 30.000 studenter er preget av feilstilte klokker hver eneste dag, så kan resultatet bli at mange årsverk skusles vekk, hevder Mehlum, som også stiller spørsmål om hvem som egentlig har ansvaret.

– Drukner i byråkratiet

Mehlum har konfrontert både Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Eiendomsavdelingen ved UiO med klokkekaoset som råder. Han mener problemet ligger i hvordan ansvaret er fordelt.

– Jeg tror at problemet er et resultat av at fakultetet er en bruker og at Eiendomsavdelingen er en leverandør av tjenestene. Hvis vi som faktisk bruker huset hadde hatt ansvar for klokken, ville problemet blitt ryddet opp i for lengst. Men i og med at ansvaret ligger et annet sted, så drukner problemet i byråkratiet.

Universitas har vært i kontakt med Eiendomsavdelingen til UiO. De hadde ikke tid til å stille til intervju om saken, men svarer via e-post.

«Vi er kjent med at noen av disse klokken går et par minutter feil», skriver de.

De forklarer videre hvorfor klokken på Eilert Sundts hus går feil:

«Klokken har gamle sentraler som går på de nedlagte FM-signalerne.»

Eiendomsavdelingen svarer ikke på spørsmål om de vil prioritere å oppgradere de gamle sentralene.

Bekrefter negativt omdømme

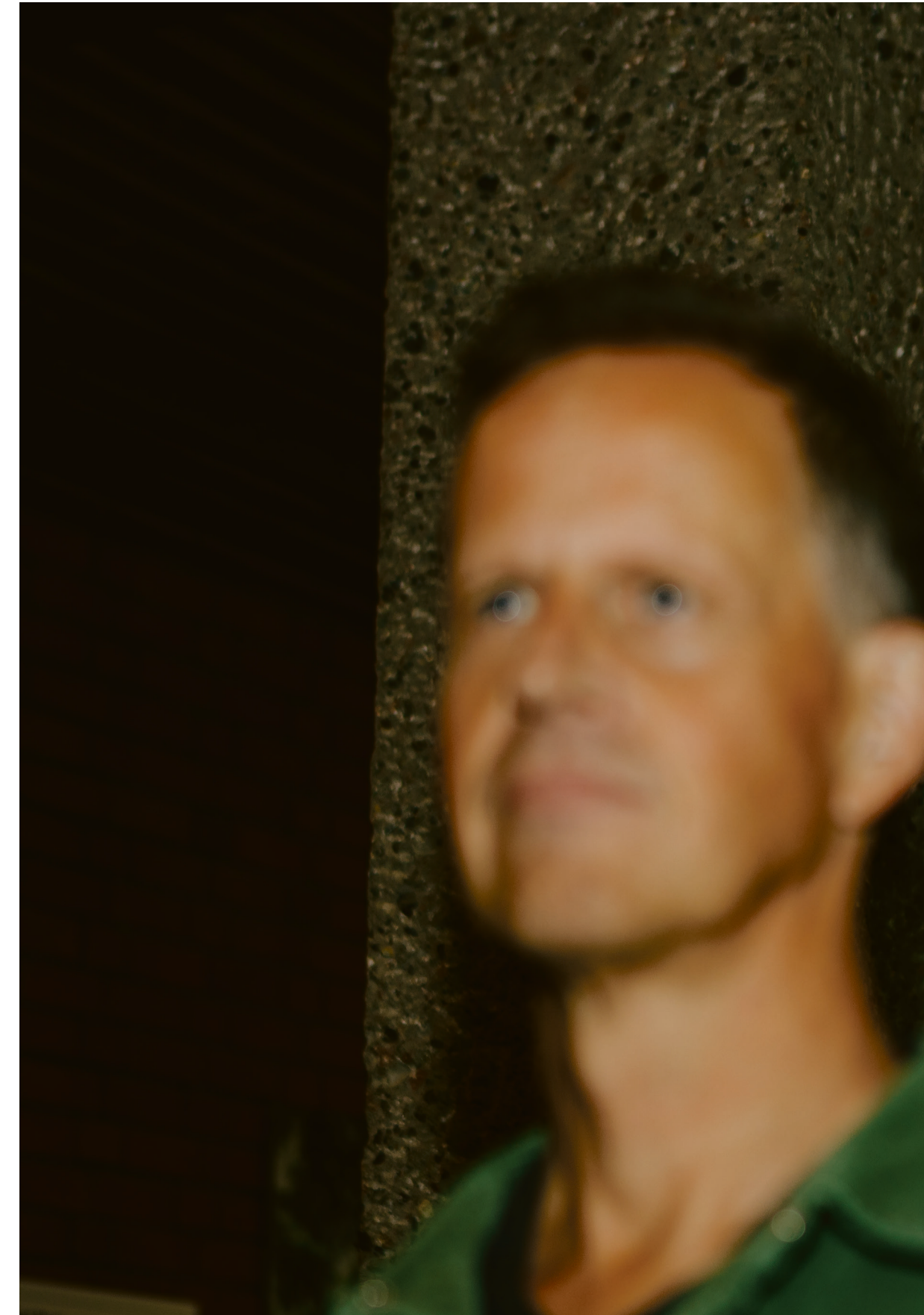
Klokkekaoset møtes av hoderystende studenter. Ihle mener de feilstilte klokken kan være med på å bekrefte et allerede negativt omdømme av Blinderns vedlikehold på campus.

– Flere studenter kan se på klokken og tenke at ja, det er sant, her på Blindern er standarden slitt og ting fikses ikke, sier han.

Celia Durubala (20) går andre året statsvitenskap på UiO. Hun har hatt mange forelesninger på Eilert Sundts hus og tilbringer lange timer på husets lesesal. Hun omtaler situasjonen som useriøs.

– Klokken er et problem som fort kan fikses. At de ikke fungerer er et tegn på at man ikke bryr seg så mye, sier hun.

Mehlum er heller ikke imponert over Eiendomsavdelingens

Frustrasjon: Feilstilte klokker fører til at studenter kommer for sent til forelesning, mener Halvor Mehlum, professor i samfunnsøkonomi ved

håndtering av saken. Han foreslår en mulig løsning på problemet: En vaktmester som kan stilles til ansvar dersom noe på huset trenger reparasjon.

– Slik det er nå, tar jeg rollen som en slags vaktmester, sier Mehlum som også føler seg handlingslammet:

– Jeg ser hvilke klokker som er feilstilt, men jeg er ute av stand til å gjøre noe med det, sier han.

Universitas har forelagt studentenes kritikk til UiOs eiendomsavdeling. De vil ikke kommentere saken ytterligere.

Flere studenter kan se på klokken og tenke at ja, det er sant, her på Blindern er standarden slitt og ting fikses ikke

August Ihle, student ved UiO

lindern

Økonomisk institutt på UiO.

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediaconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

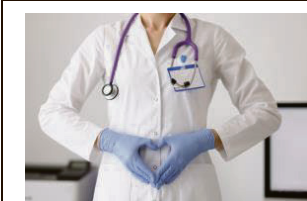
BOKHANDEL

TILBUDSGUIDEN

**GODE TILBUD
FOR STUDENTER
I
OSLO**

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstuaqvinneklinikk.no

KINO

KULTUR

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

LEGE

Klamydiatest på 1, 2, 3?

Få 20 % rabatt med koden: **klamma20**

Maja.no

PADEL

STUDENTRABATT

SPILL PADEL PÅ NORGES RÅESTE PADELSENTER FOR KUN 300KR PÅ DAGTID

Nordic Padel har senter på både Økern og Rødvet og til sammen 18 WPT padelbaner, 2 singelbaner og 15 Trackman 4 golfsimulatorer

To kontakt med Tom Hauglund på thaug@pad.no for mer info og booking
LES MER PÅ WWW.NORDICPADEL.NO
INSTAGRAM: [NORDIC PADEL](https://www.instagram.com/nordic_padel)

TANNLEGE

50 % på første undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

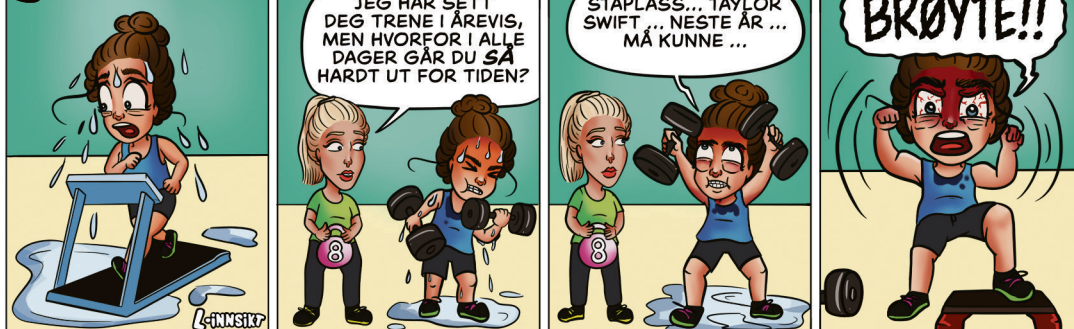
20 % rabatt på vanlig tannbehandling*

Les om Oslo kommunes støtteordningen for unge voksne 21-24 år på vår hjemmeside.

Timebestilling på
www.studerlunden.no
eller tlf. 22337531

Adresse Stortingsgaten 12, 0161 Oslo

LEINNSIKT

LEINNSIKT

GJENNOMBRUDD UNDER MASTERSKRIVINGEN:

Fant et smutthull i

Maria Koch Haugane: ser for seg at havvind skal bli det oljen har vært for Norge til nå

Da Maria skrev masteren i juss, oppdaget hun et smutthull i den norske havvindreguleringen. I dag hjelper hun bedrifter med overgangen til det grønne skiftet.

Havvind

tekst Magnus Grundstad
foto Aurora Meløe

– Litt stereotypisk er det to fløyer i jussen: Dem som vil jobbe med menneskerettigheter og redde verden, og dem som vil jobbe på Aker Brygge.

Maria Koch Haugane (25) omtaler seg som en idealist, men jobber i et stort firma i norsk næringsliv. Likevel er det her hun kom frem til et stort gjennombrudd.

– Målet med masteroppgaven min er å vise mulighetene som åpner seg når fornybar- og petroleumssektoren går hånd i hånd inn i det grønne skiftet.

Hun leverte masteren sin i rettsvitenskap ved Det juridiske

fakultet ved Universitetet i Oslo i vår. Avhandlingen handlet om såkalt petroleumshavvind, havvindmøller som brukes til elektrifisering av olje- og gassproduksjon. Temaet var lite akademisk belyst, men er også næringen som mange politikere anser som næringen som skal ta over for olje og gass under den grønne omstillingen.

Idealist i næringslivet

– Idealismen min kom til uttrykk før studiet som fylkessekretær i AUF i Rogaland. Samtidig lærte jeg mye annet, blant annet behovet for næringslivet.

Maria forteller at mange i jusutdanningen var opptatt av Grunnloven og klimasøksmålet når det ble snakk om klima. Selv om hun understreker at det er viktig, så mener hun at man bør ha

en praktisk holdning til det grønne skiftet: at man stiller seg spørsmålet «hva kan faktisk gjøres».

Selv visste hun ikke så mye om hvilke jobbmuligheter som fantes i næringslivet for en idealist som ønsket å jobbe med fornybar energi.

– Jeg visste egentlig ingenting. Jeg kom jo rett fra AUF og ville redde verden. Det var utgangspunktet.

Med dagens jobb i advokatfirmaet Wiersholm opplever hun at det er mulig å forene det idealistiske ønsket om å redde verden med den næringslivsorienterte Aker Brygge-tilværelsen. Her jobber hun med havvind og annen fornybar energi. Dette er et skifte hun opplever blant stadig flere i næringslivet de siste årene, med mer bevissthet og satsing på bæ-

rekraftige og fornybare løsninger.

– Nå kan jeg jobbe med fornybar energi. Dette innebærer ikke kun det typiske juridiske arbeidet, men jeg har også muligheter til å holde foredrag, delta i fagmiljøet og skrive artikler. Jeg opplever et stort spillerom for å kunne engasjere seg – innenfor rimelighetens rammer selvsagt.

– *Hvordan er det for idealisten i deg å jobbe så mye med forholdet mellom olje og gass og havvind?*

– Utslippene fra kraftproduksjonen på plattformene er en av de største utslippkildene vi har i Norge. Den eneste havvindparken på norsk kontinentalsokkel er utbygget og finansiert av petroleumssektoren. Flere olje- og gasselskaper har også foreslått å elektrifisere sin felt ved bruk av havvind. Å la næringen bruke sitt

store overskudd til å betale for grønne prosjekter som havvind, kan fremme det grønne skiftet.

Smutthullet i loverket

I dag har Norge én havvindpark – Hywind Tampen. Hywind Tampen er verdens største flytende havvindpark. Flytende havvind er havvindturbiner som ikke er fastmontert på havbunnen, men som er festet til anker og dermed flyter. Parken produserer kraft til Snorre- og Gullfaksfeltene i Nordsjøen. Maria kan fortelle at det er foreslått en rekke nye prosjekter knyttet til olje- og gassnæringen på samme måte som Hywind Tampen, derav navnet «petroleumshavvind».

– Denne tilknytningen bør fjernes til fordel for selvstendig havvindnæring, sier hun og forklarer

lovverket

videre hvordan smutthullet i næringen bidrar til at tilknytningen ivaretas.

Det var under masterskrivingen at Maria fant ut av at næringen i dag benytter seg av to lover, petroleumsloven og havenergiloven. Hovedregelen er at all fornybar energiproduksjon på kontinentalsokkelen reguleres av havenergiloven. Likevel fant hun ut at ingen eksisterende prosjekter blir prøvd ut gjennom dette lovverket, men heller gjennom petroleumsloven. Men hva betyr dette?

Hun forklarer at ved bruk av petroleumsloven er havvindmøllene nødt til å knyttes opp til spesifikke olje- og gassplattformer for elektrifisering av plattformens produksjon. Hvilket betyr at havvindanlegget ikke kan brukes til selvstendig kraft-

Jeg kom jo rett fra AUF og ville redde verden

Maria Koch Haugane, advokat

produksjon, ved å levere kraft til land eller utlandet. Skulle selvstendig kraftproduksjon ønskes, må man altså få ny tillatelse gjennom havenergiloven. Loven legger i tillegg føringer for at ulike interesser knyttet til miljø og andre næringsinteresser blir vektlagt.

Norges nye gullkalv?

Det er ifølge Maria et stort potensial for en lønnsom og innbringende havvind-sektor i Norge i dag. Dette handler særlig om vår kontinentalsokkel og vår historiske erfaring og kompetanse innen olje og gass. Dette kan illustreres ved at Hywind Tampen er verdens største flytende havvindanlegg. I dag bruker de fleste land bunnfast teknologi.

Maria forteller at det er mange olje- og gasselskaper som kunne tenke seg å satse på havvind hvis det havner utelukkende under petroleumsloven. Dette handler ifølge henne om skatteregler og lønnsomhet, og samtidig at de kan unngå den

alminnelige prosessen gjennom havenergiloven, som muligens oppleves mer omstendelig og uforutsigbar.

– *Hvordan ser du for deg utviklingen av norsk havvind i årene fremover?*

Hywind Tampen er bare startskuddet. Nå starter konsesjonsprosessen for Utsira Nord og Sørlige Nordsjø. Samtidig har NVE (Norges Vassdrag- og Energidirektorat journ.anm.) begynt med en ny runde der de identifiserer nye områder.

Det som holder utviklingen tilbake, er ifølge Maria at utbygging og produksjon av havvindenergi er ganske dyrt, og at regelverket knyttet til den alminnelige tillatelsesprosessen, gjennom havenergiloven, ikke er fullstendig utviklet enda.

– Det vil kunne være skummelt å investere milliarder i en sektor der regelverket ikke er prøvd ut. Det kan i verste fall ende med en ond syklus, der aktørene foretrekker petroleumsloven fordi det er en etablert praksis, som gjør at havenergilova forblir uprøvd.

– *Hvordan skal man få aktørene over på havenergiloven?*

– For det første må saksbehandlingsprosessen bli mer effektiv. Mange prosesser tar lang tid, men ved for eksempel å ansette flere i havvind-seksjonen til Olje- og energidepartementet og i NVE, kan man behandle saker hurtigere. I tillegg må myndighetene klargjøre regelverket, og mer eksplisitt hvilke havvindanlegg som kan reguleres gjennom petroleumsloven og hva som skal behandles under havenergiloven.

Maria mener dagens løsning, der man bruker lønnsomheten fra petroleumsnæringen til å finansiere havvindprosjekter tilknyttet plattformene, har vært vellykket for å utvikle teknisk og dyr teknologi. Samtidig er det en midlertidig løsning å utbygge havvind i forbindelse med olje- og gassproduksjon. På lang sikt må det bli et eget marked for havvind.

– Norge har et enormt potensial og næringen er villig til å satse. Nå handler det bare om å få ballen til å rulle, og få startet det nye havvindeventyret.

universitas@universitas.no

DEBATT

idé-og debattredaktør:
tora.vassnes@gmail.comTora Vassnes
901 98 567

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Snørr på lesesalen

Det er blitt høst, og med høsten kommer snørr i nesen. De ellers så stille lesesalene på vestlandet er nå fylt opp med busete bergensstudenter. Mads Haram Halvorsen i Studvest mener at studenter må tørre å snyte seg ordentlig på lesesalen. Den konstante snuffsingen, kampen om å holde snørret inne, plager han. Han drister seg til å si at de som snyter seg i offentligheten er både tapre og modige sjeler.

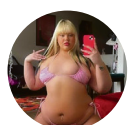
Når man er syk, skal man holde seg hjemme, synes nå jeg. Man skal hoste inn i albuen, og snyte seg diskret. Gjerne på toalettet. Å snyte seg på lesesalen er ikke modig, det er selvvisk. Ikke bare forstyrrer man sine medelever med ekle lyder, man sprer også virus og bakterier. Nei, verken snufs, host eller snyt hører til på lesesalen. Det trodde jeg vi hadde lært etter to år med pandemi.

Et svakere humaniora

Søkertallene til engelsk litteratur har falt med 17 prosent i USA det siste tiåret. Mange som bekymrer seg over tallene, tegner et bilde av at humaniorafagene som det eneste verktøyet vi har i stand til å svare på de store, komplekse spørsmålene om hva det vil si å være menneske. Redaktørene i The Harvard Crimson skriver at å hevde at dalende søkertall til engelsk litteratur truer rommet for slike samtaler er feil. Engelsk litte-

ratur er ikke den eneste måten vi kan få svar på eksistensielle spørsmål. Biologi og kjemi utforsker de komplekse mekanismene som legger til rette for menneskelivet. Datateknologi jobber direkte med spørsmål om hva det vil si å være menneske, når det prøver å gjen-skape menneskelighet uten mennesket gjennom kunstig intelligens. Hvor stor trussel er egentlig de dalende søkertallene til humaniora?

Ukas tvitringer:

sjakalina @bukFinne

Vet ikke hvordan det er for menn, men jeg kan gå i månedsvis uten å tenke på at Australia eksisterer

Jeg tenker på Bergen en gang i året.

pen jente i oslo @god_jinta

vi gentrifiserte ikke østkanten sånn at du og dine innflytterkompiser kunne ha et pregløst guttekollektiv på Grønland, Åsmund

Seriøst bare kjøp noen planter .

pederino berlusconi @pederino_b

kjøpte 100.000 aksjer i dustefabrikken forrige uke... nå sier de at jeg er inhabil fordi jeg kjenner deg??

haha, Eid!

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: TOBIAS SCHILDMANN MANDT

SVFF: Fakultetsforening eller frimurerorden?

Gutteklubb

Erik Lundberg, Mathias Emanuelen Ørebek, Kjetil Berthling og Martin Solstad, masterstudenter i sosiologi, SV-fakultetet, UiO

Samfunnsvitenskapelig fakultetsforening (SVFF) har siden 1995 vært den inkluderende foreningen for SV-studenter. Men når inkludering på et statlig subsidiert utested blir så snever som den har blitt nå, skulle en heller tro at lederne har dratt inspirasjon fra Smiths Venner.

Etter flere bomturer på foreningens quizkvelder satt vi igjen med et enkelt spørsmål: «Er det dette som skjer når man gir de tidlige elevrådsrepresentantene på VGS makten til en utelivsbaron i Oslo?»

«Vi fyller ofte opp våre 230 plasser, så kom tidlig!» skriver de på sine egne nettsider, men når plassene fylles opp før dørene åpner, av deres interne, begynner mange å stusse. Videre beskriver foreningen seg selv som «SV-studentenes sosiale samlingspunkt», men i deres situasjon vil det være mer påfallende (og kanskje sjarmerende) å beskrive seg selv som «SVFF-studentenes sosiale samlingspunkt».

Misforstå oss rett, SVFF gjør en viktig jobb for å styrke det sosiale miljøet på fakultetet og intensjonen er ikke å rakke ned på deres gode rykte. På mange måter er dette innlegget grunnet i en misunnelse av deres evne til å regelmessig diske opp med spennende og aktuelle arrangementer for

SV-studenter. Det er derfor desto viktig å påpeke hvor lite gjennomtenkt og inkluderende dagens organisering av quizen er.

I praksis virker det som en slags uironisk kollektiv kroppsliggjøring av deres smått kleinte tak: «Hans Majestet Den Høireiste Struts er foreningens åndelige leder og beskytter». Men det ville være naivt å tro at implementering av VIP-kulturen til Nox på en torsdagsquiz for studenter er en god idé. Det er som om disse elevrådsrepresentantene endelig har fått bli med i russebussen som ikke hadde plass til dem på vide-regående. Det må være tilfredsstillende å gjengjelde den knusende beskjeden, men den smålunkne sofa-

seksjonen på U1 vil aldri gjøre deg til William fra Skam.

I og for seg er det imponerende hvordan en gjeng med samfunnsvitenskapelige studenter innfører deler av sitt pensum i sin drift av egen fakultetsforening. Det er dog kjipt at det ikke er egalitære verdier som står i fokus når de arrangerer det som trolig er den mest populære studentquizen på Blindern.

debatt@universitas.no

Naivt å tro at implementering av VIP-kulturen til Nox på en torsdagsquiz for studenter er en god idé

Hva er egentlig reglene for depositum?

Depositum

Dalin Malek,
Jussbuss v/Husleie-
og gjeldsgruppen

Hvor stort depositum kan utleier kreve? Jeg har bodd i en leiebolig i tre måneder uten å ha betalt depositum, kan utleier kreve at jeg betaler nå? Utleier betaler ikke tilbake depositumet, hva skal jeg gjøre?

I det studentdrevne rettshjelpstiltaket Jussbuss får vi mange henvendelser om depositum. Vi erfarer at mange utleiende og leietakere ikke er kjent med depositumsreglene.

Depositum går ut på at man be-

taler en bestemt sum penger som sikkerhet for at leiesummen betales, og som kan brukes dersom leietaker har forårsaket skader på leieboligen. De fleste utleiende ønsker en form for sikkerhet ved inngåelsen av en leiekontrakt, og depositum er den vanligste formen. Husleieloven har en egen bestemmelse i § 3-5 som regulerer depositum, og bestemmelsen er ufravikelig. Det betyr at man ikke kan avtale noe annet enn det som står i husleieloven.

For at utleier skal kunne kreve at du betaler et depositum, må det være avtalt mellom dere senest når du signerer kontrakten. Utleier kan ikke kreve at du betaler

et depositum som er høyere enn seks måneders husleie. For at depositumet skal være lovlig må

kreve at utleier tilbakebetaler beløpet. I tillegg har man krav på forsinkelsesrenter fra dagen

Utleier kan ikke kreve at du betaler et depositum som er høyere enn seks måneders husleie

det i tillegg settes inn på en sperret konto i leietakers navn. Dette innebærer at kontantbetaling og innbetaling til utleiers private konto er ulovlig.

Dersom man allerede har betalt et ulovlig depositum, kan man alltid

det ulovlige depositumet ble satt inn på konto. Hvis utleier ikke tilbakebetaler det ulovlige depositumet, kan leietaker sende inn en klage til Husleietvistutvalget. Du kan ta kontakt med Jussbuss eller andre rettshjelpstiltak dersom du lurer på hvordan du skal gå frem.

Det er flere hensyn som begrunner dagens depositumsregler. Depositumet er ment som en sikkerhet for boligen, og utleier står derfor ikke fritt til å disponere pengene som han eller hun selv ønsker. For det andre medfører depositumsreglene at utleieren ikke har overtaket dersom det etter leieperiodens utløp oppstår tvist om hvorvidt leietaker skylder husleie eller er ansvarlig for skader i leieboligen.

Skulle du ha noen flere spørsmål om depositum eller ha andre husleierettslige spørsmål, er det bare å ta kontakt med Jussbuss på telefonnummer 22 84 29 00.

debatt@universitas.no

O store Høst

Drit i sommeren, det er om høsten det går an å leve.

Høst

Mathias Basma Moen, journalist i Universitas

Jordens mørke side sluker en stadig større porsjon av lyset. Studiehverdagens grå rytme blir en ubevisst vane. Løftet om iskaldt novemberregn melder seg. Om ikke lenge vil himmelen være bekmørk både til og fra lesesalen.

Hvor fantastisk! Hvor herlig! Hvor mye bedre enn sommeren!

Hvor overvurdert er ikke sommeren? Brennende varme.

Grusom sand. Svette flyplasser. For hva? For en brunfarge som eldes som melk. For en sybaritisk pengebruk. For en stressende utenlandsreise, hvis fremste egenskap ligger i å hvile den ut, tilbake i din egen seng.

Er det ikke fryktelig kjedelig å slikke sol, time etter time? Er det ikke mye bedre å sitte foran en skjerm i din egen stol, alltid trofast og komfortabel? Her er du fri fra alle overdrevent positive folk, fra alle som alltid skal imponere. Her kan du nyte sport med rævva godt planta i sofaen – bare på skjermen, selvsagt.

Øl. Tv. Fotball. Hva mer trenger man?

Og er det ikke deilig med en tid hvor hver dag stadig ligner mer på den forrige? Er ikke vårt behov for å hele tiden måtte oppleve nye ting, hele tiden finne avbrekk fra

hverdagen, egentlig et tegn på at vi ikke har klarer å slå oss til ro i den? Er det ikke bedre å kjenne på hverdagens fantastiske øyeblikk, heller enn å flakke rundt, som slaver av forventningene vi aldri klarer å oppfylle?

I høstens blekgrå dager går det an å leve. Mer enn det: Det er der man kan finne lykke, sann lykke. Ta färikål, for eksempel. Jeg er hellig overbevist om at en

porsjon färikål i ditt eget hjem skaper minst like mye lykke som en stressende utenlandsreise. Kål, kjøtt, litt salt og pepper. En porsjon salighet. Mmm.

O høsten, med sine sene solopp-ganger og tidlige skumringer. O høsten, med sine kalde regnskurer og løfter om vinter. O høsten, med sine angstfrie uker og repeterende dager. O høsten, med sine lapskausser og färikåler. O høsten, med sine fotballkamper og lunkne øl. O høsten, med sin evige lykke.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Ingeborg Aure

I parken: mann naken.

Ukas sitat:

– Vi er såpass lite opptatt av dette at jeg ikke engang visste noe om det før du ringte

Uttalte Svein Stølen til Khrono om at UiO har falt til åttende plass av universiteter i Norden.

Meg når noen sier eksen har fått ny kjæreste.

KULTUR

kulturredaktør: **Freya Eikrem Ims**
freya.heims@gmail.com 955 52 183

– Jeg har b ligge på de kast 4»-v

Etter gjennombruddet med *Faen*, Kaja er artisten Kaja Gunnufsen igjen aktuell med nytt album ti år senere. Låtskriveren fra Ås har nå forlatt byen og blitt tobarnsmor, men byr på en skive full av eksistensiell tvil og identitets sorg.

Portrettintervju

tekst Marta Nyhus Rudskjær
foto Jessney Castueras og Tobias Schildmann Mandt

Til tross for at det nå snart er tiårsjubileum for Kaja Gunnufsens debutalbum *Faen*, Kaja, bærer nysluppet plate den samme gjenkjennbare melankolien og beskrivelser av det såre ved voksenlivet. Ikke bare er det feiring av nysluppet plate og jubileum av debutalbumet: 28. september er det også duket til konsert på Parkteateret. Over Oslofjorden møter vi hjerren bak *Interiør og død* utenfor rekkehuset sitt på Nesodden. Resten av sensommerværet inntraff denne fredagsettermiddagen, så intervjuet tok vi ute i Gunnufsens hage.

Solstad og skolebrød

Vi setter oss ut på verandaen til Gunnufsen og får tilbud om både

kaffe og bakverk. En mild bris tar tak i den gjengrodde buskveksten rundt plattingen, men solens sterke stråler varmer godt. Mumikopper med velkjente motiver plasseres omhyggelig på bordet, hvor en liten tatovering på Kajas underarm gjør seg synlig.

– Kaja Gunnufsen, du er en norsk artist, hovedsakelig i Oslo, og nå også på Nesodden. Hva eller hvem er din inspirasjon, om du har en?

– Da jeg var yngre hadde jeg en lang hang-up med Dag Solstad, og en lang hang-up med Neil Young. Jeg har til og med tatovert Neil Young på armen.

– Ja, han refereres jo til i *Faen*, Kaja også.

– Ja, riktig. Så de har jo vært veldig formgivende, men jeg hører jo ikke på Neil Young nå, og leser ikke Dag Solstad nå. Men de var viktige personer da jeg starta.

– Ta Neil Young, for eksempel.

Han møter deg og spør: Kaja, who are you really?

– Ja, da hadde jeg kanskje mest blitt litt keitete, tror jeg. Jeg har liksom problemer med et sånt spørsmål uansett hvem som spør. Hvis jeg hadde møtt ham nå, så ville jeg sagt at jeg var musiker,

Mitt ambisjonsnivå er veldig lavt, men det betyr ikke at jeg ikke har ambisjoner

fordi jeg tidligere har vært opptatt av at man «ha'kke lov å kalle seg musiker med mindre man er veldig aktiv».

Gunnufsen ler litt av tanken på

et møte med Young.

– Så hvis jeg hadde møtt Neil Young nå ville jeg sagt at jeg drev med musikk, og var en stor fan. Og så ville jeg vist ham tatoveringen, sier Gunnufsen og smiler mot den permanente blekkflekken på håndleddet.

En ung underdog

Da Gunnufsen ga ut *Faen*, Kaja fikk hun nominasjoner hos både P3-Gull og Spellemannskomiteen samme året. Gunnufsen innrømmer at hun er delt i hvordan hun så for seg at slippet av et slikt album skulle gå.

– Jeg har hatt veldig lite hårete mål, parallelt med at jeg har vært veldig realistisk. Jeg hadde jo litt troa på det òg, da! Hvis ikke ville jeg jo ikke gitt det ut.

For Gunnufsen har det hele veien virket litt urealistisk å bli en stor artist, men hun har alltid følt et behov for å melde til de det tref-

fer, selv om det ikke gjelder alle.

– Mitt ambisjonsnivå er veldig lavt, men det betyr ikke at jeg ikke har ambisjoner!

Selv med et lavt ambisjonsnivå har det alltid falt Gunnufsen naturlig å drive med musikk. Hun gikk musikklinja på videregående, men merket allerede der at hun aldri kom til å ha et fokus på å være «flink».

– Jeg skjønnte tidlig at jeg var litt sånn underdog i klassen. Så jeg hadde egentlig mindreverdigheitskomplekser en stund. De første årene etter videregående så flytta jeg til København og ville bli musikkjournalist, og da skrev jeg for Gaffa. Men jeg lagde jo låter hele veien, så det har jo vært et indre driv som har ligget der hele tiden.

Å gruble eller ikke å gruble

Gunnufsen påpeker sin personlige definisjonsforskjell på «en grubler» og «en tenker», hvor en

Blitt vant til å en «terning- vibben

grubler gjerne er noen som tenker mye på det som har skjedd, kontra bekymringer over det som foregår nå. Kaja omtaler seg selv som det sistnevnte.

– I et intervju med *Klassekampens musikkmagasin* gikk du litt innpå dette med eksistensialisme. Er du en filosofisk person?

– Ja, eller, jeg vet ikke helt om jeg kan skryte på meg å være filosofisk, men jeg er en tenker. Jeg er ikke nostalgisk eller sentimental, men jeg er en bekymrer. Jeg tenker mye og det har ikke akkurat blitt mindre tenking etter at jeg flytta ut hit og livet ble stille.

Men det var ikke for å unngå andres blikk at Kaja flyttet til stilere strøk. Gunnufsen har aldri følt seg tynget av andre eller egne forventninger, men det å gi ut et album etter en så lang periode har fått henne til å tenke litt:

– Det som har vært spesielt med å gi ut album etter en så lang pause, er at når du først har venta så lenge, så må det bli perfekt. Da kunne jeg jo like gjerne venta ett år til, men nå var det viktig for meg å bare gi det ut og ikke henge meg opp i den forventning om at det skulle bli det beste. For det blir det jo aldri.

– Er du din største kritiker?

– Nei, jeg er egentlig en veldig sånn «godt nok»-person. Jeg har blitt vant til å ligge på den «terningkast 4»-vibben. Uansett hva man driver med. Man må bare liksom spy det ut før man rekker å få all den tvilen, for den spiser deg jo helt opp.

Kaja mimrer tilbake til sine tidligere dager i artistkarrieren, og føler med unge musikere som

Jeg er ikke nostalgisk eller sentimental, men jeg er en bekymrer

strever etter å finne sitt image. For henne var det ikke før i ettertid at hun hadde gitt ut.

– Jeg har sett folk si sånn – i all beskjedenhet – at det var et ikonisk album og at «her er det konseptuelt». Men for meg var jo alt tilfeldig! På coveret for eksempel var det så sterk blitz at jeg blunket på samtlige bilder. Så var jeg litt sånn: «Nei, faen, vi bare bruker ett av dem.»

Årsrapport fremfor dagbok

I *Faen*, Kaja dykker Kaja inn i en naken og upolert side ved tyve-årene. Kaja var bare 19 år da hun skrev flere av sangene og forteller at tekstene er hentet fra egne erfaringer.

– Det er veldig dagbokbasert. Jeg har ikke vært en sånn som skriver dagbok hver dag, men jeg skriver sånne årsrapporter, som jeg kaller det. En årsrapport er delt inn i fire, da. Jeg har funnet ut at kvartalsopplegg fungerer bra for meg, for da kan jeg dra noen litt større linjer.

– Er minnene vanskeligere å grave frem nå i skriveprosessen, sammenliknet med for ti år siden?

– Ja, jeg har måttet tvinge meg selv til det. Det var rett og slett for å komme litt i gang. Da jeg var yngre, føltes det ut som at det skjedde veldig mye som satte i gang en slags inspirasjon, men det var gjerne da jeg var singel og desp og ute på byen og bla bla bla. Det er en veldig rar blanding av at livet står veldig stille, samtidig som det på en måte er den største omveltningen i et liv. Jeg føler nesten litt på identitetssorg.

– Dette med identitet – når er Kaja Gunnufsen fullstendig Kaja Gunnufsen?

– Det er nok når jeg har musikken. Savnet etter musikken ble så stort fordi det er en så utrolig stor del av den jeg er, og da tenker jeg uttrykksmessig! Jeg har ikke følt meg hjemme i det FAU-barnehagerepresentant-livet, ikke på Blindern, og ikke på tidligere arbeidsplasser. Så det er musikken som alltid kommer tilbake, og det er da jeg føler meg som meg selv,

Jeg har alltid vært sær, men jeg har fått litt for mye tid til å dyrke særheten

som er viktig og digg.

Med særhet som styrke

Samtidig som Kaja våger å forsvare sin tittel som artist i et fiktivt møte med Neil Young, er hun fremdeles kun et menneske av kjøtt og blod. Og som mennesker flest har hun merket hvordan tidens tann har latt henne dyrke nye sider ved seg selv.

– Du er jo nå 35 år, og du blir mer sær for hver kveld?

–Ja! Jeg har alltid vært sær, men jeg har fått litt for mye tid til å dyrke særheten. Før var jeg jo mye mer *out and about*, og da var det jo mye mer tid til å sosialisere og forme seg litt etter omgivelsene. Nå elsker jeg å drikke hjemme, alene. Man kan si det er trist!

Kaffeselskapet ler godt, og drøfter mulige intervjutitler med en slik kommentar i banken. Men vi er ikke her for slikt sladder.

– Hvis du skulle beskrevet musikken din til noen, hvilke ord ville du brukt?

– Ville vel kanskje sagt at det er enkel musikk. Eller, ikke enkel, men rett frem. At det både tekstlig og musikalsk på mange måter er litt simpelt. Men jeg tror min styrke er at jeg ikke er kjempegod på noen av dem, men at jeg er god nok på begge til at kombinasjonen blir bra, sier Kaja med et glimt i øyet.

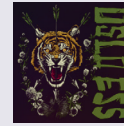
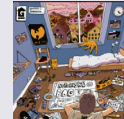
Klokka tikker og Kaja har barn som må hentes i barnehagen. Universitas takker for seg, og ønsker Gunnufsen masse til lykke med konsert på Parkteateret. Og henting i barnehage, selvfølgelig.

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Mathias Basma Moen, anmelderredaktør

Hjulspinn – Blinklys
«Ska eg inn til høyre, eller dra eg rett forbi? Ja kor eg ska henn, ska du bare drita i.» Word ass.**Leona Griffin – Ti kniver**
<3**Oslo ess – Selv om du hater meg nå**
Intens sirkusrock? Ja, ti ganger ja!**Vågard, Girson – Marokko Barcelona**
Colorado California
Bergensrap med fet, fet flow.

Utstilling:

Sukk over begeistring

Kaotisk videokunst og alvorspreget billedkunst preger årets Høstutstilling, og resulterer i et fåtall av sterke inntrykk.

Hva: Høstutstillingen 2023
Hvor: Kunstnernes Hus
Når: Fram til 15. oktober

FOTO: VEGARD KLEVEN

Et sted langt der inne i meg ligger et drømmeaktig minne om mitt første møte med samtidskunsten. I et mørkt rom projiseres et forvrengt ansikt på en henslengt sakkosekk. Resultatet? En vettskremt barneskoleelev.

Det er derfor med en smule forutinntatthet at blikket

møter videoinstallasjonen som pryder veggen ved toppen av trappesatsen på Kunstnernes Hus. Nærbilder av adamspepler i bevegelse er uoddeliggjort på kornete Super 8-film.

Her setter debutant Sara Larsen Stiansen definitivt tonen for den uuttømmelige diskusjonen om kunstnerisk kvalitet som Høstutstillingen hevder å være kilde til. Førsteintrykket blir dessverre en bekreftelse av en fordom en skulle ønske ble motbevist: Ingen samtidsutstilling uten en intetsigende videoinstallasjon.

«Utfordre», «irritere», men også «glede» og «begeistre». Den 136. Høstutstillingen, basert på innsendte verk fra norske kunstnere og kunstnere bosatt i Norge, lover ikke rent lite. Begeistring er derimot ikke den umiddelbare følelsen man får etter å ha smyget seg gjennom folkemengden som opptar utstillingens første rom. Et rom som preges av fotokunst med lav tøyseverdi.

Den selvhøytidelige stemningen brytes heldigvis opp av fargerike verk som Brynhild Grødeland Winthers «Home is where my cat is» i blyant og tusj på papir. Den etablerte Vanessa Bairds mer alvorlige tøyning i akvarell med «Anxiety is just another form of entertainment» er et annet høydepunkt.

Forbauselsesfaktoren er derimot større i påfølgende rom hvor plasskrevende installasjoner får boltre seg. En fontene lagd av bokser med energidrikker Monster skiller seg ut i mengden. «The Fountain of Youth», av nederlandske Mas Ruis, fungerer som en *comic relief*. På et panser fra en vraket Tesla har Ingeborg Annie Lindahl risset inn to skikkelser som er midt i akten. De to mer uventede verkene fungerer som utradisjonelle pust i mengden av mer forutsigbare

bidrag. Her er utstillingen på sitt mest kontroversielle.

En hel endevegg er dekket av falmmede gummimadrasser under tittelen «Advice of Ancestors». På den tilhørende plansjen pekes det på sjamanisme og en cyanotypisk effekt. Jeg må forsikre meg om at jeg har koblet riktig tekst til riktig kunstverk.

Tesla-vraket og Monster-fontenen inviterer ikke til de store diskusjonene, men oppleves likevel viktige som bidrag til oppdraget om å vise utviklingen innen samtidskunsten, som skiller Høstutstillingen fra øvrige kunstutstillinger.

Utstillingens siste rom er dedikert til videoformatet. Sjangeren er vanskelig. Kurateringen kanskje enda vanskeligere. Plasseringen av verkene blir enda mer utslagsgivende enn for billedkunst og installasjoner, som enklere tar seg godt ut i et sterilt galleri. Det er den eneste tenkelige unnskyldningen for denne fiaskoen av et rom.

I bekmørket føles lyset fra skjermene som lyskastere rettet mot de stakkars tilskuerne. Hodet fylles av spørsmål. Til størst hodebry blir det dette: Hva gjorde den 46 minutter lange ukritiske dokumentaren om sivil ulydighet på en kunstutstilling?

Statens 136. Kunstutstilling bærer preg av å ville gape om et vidt spekter av kunstneriske uttrykksformer. I den store sammenhengen overskygges fotokunsten og tradisjonelle malerier av de sprekere installasjonene som fremhever form og teknikk heller enn tematikk. Det gjør dessverre at utstillingen kun tidvis etterlater andre inntrykk enn frustrasjon.

Aurora Djupvik Archer
anmeldelser@universitas.no

Falafel i full rulle

Med fire hjul og to hender tilbyr Fredrikkeplassens nye foodtruck HOME en falafelrull som metter både smak og behag.

Hva: HOME, en syriskinspirert foodtruck
Hvor: Fredrikkeplassen

Det er torsdag, og luften på Frederikkeplassen er våt. Plassen som vanligvis er helt tom – med unntak av en oppblåsbar figur og noen boder her og der – har nå fått nytt liv med foodtrucken HOME. Sjappa på fire hjul er en syriskinspirert foodtruck som tilbyr kjøpe og ferske retter til de studentene som løper fra et mislykket seminar til et annet.

I dag skal vi teste deres falafelrull. Før falafelfølget rekker å bestille får vi en smaksprøve i form av hver vår ferske falafel dypet i en god dose hummus. Allerede her starter det sterkt. Ikke nok med at falafelene går fra mos til ferdigformet og ferdigstekt falafel rett foran øynene på oss, så smaker den rett og slett herlig. Hummusen er også ingenting å kimse av: med sin runde smak av tahini treffer den smaksøkene uten motstand. Mens falafelene blir montert og stekt

får vi igjen en smakebit, denne gangen av ris og grønnsaker rullet inn i drueblader. Vi får vite at retten heter *dolmer* av ansiktet inne i matboden.

Ansiktet tilhører studenten Kassas (35), som studerer Midtøsten-studier her på Blindern. Han har de siste to ukene laget falafeler til sine medstudenter for å gi en smakebit på noe fra sin egen kultur. Men han tilbyr ikke bare mat. Mens han sneker sammen falafelrullene foran oss, får vi delta i litt god gammeldags chitchat som får ventetiden til å fort smelte bort. Vi får her vite at han foreløpig bare får holde på til den 29. september, men at han prøver å finne andre måter å tilby studentene ferske falafeler på campus.

Til vanlig koster falafelrullen 79 kroner, men vi blir nå overrakt en varm presserull til dagens anmeldelse. Rullen består av tomat, agurk og sylteagurk (bonus for to type agurk), en form for løk, koriander, hummus og selvfølgelig rullens navngiver – falafel.

Alt rullet sammen i et stort lefsebrød. Selv om det er noe færre grønnsaklige elementer enn andre falafelruller – som kål, syltet løk og en form for dressing – er første smakebit en god smakebit. Falafelens varme og sprø utside komplementerer de kalde og ferske grønnsakene på nydelig vis. Sylteagurken er også med på å skape spenning hos smaksøkene, og hever den milde og myke hummusen flere hakk oppover.

Mens falafelrullene savner noe mer salt i en av komponentene, kommer vi frem til at rullen som den er, gir en behagelig og sunn matopplevelse uansett. Alt i alt gikk rullen for fort ned i magen, da det var vanskelig å holde tennene tilbake når man er i møte med en så god matrett. *Keep it coming*, Kassas!

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Unn deg selv noe godt i høstmørket

Hvem: Fire sultne mennesker Hva: Lapskaus Hvorfor: Deilig og tradisjonell høstmat

Hjemmelaget lapskaus er skikkelig godt. Det er også en rett du gjerne kan lage til mange. Denne oppskriften er på brun lapskaus med storfekjøtt og høstens beste rotgrønnsaker.

Du trenger: 800 gram storfekjøtt, smør, 6 dl oksekraft, 4 stk gulrøtter, 1 stk løk, 1 stk persillerot, 0,3 stk sellerirot, 500 gram poteter, salt og pepper.

1. Skjær kjøttet i terninger. Brun det godt i små porsjoner og krydre med salt og pepper.
2. Ha kjøttet over i en gryte. Tilsett kraft og kok opp. La

det putte ca. 1 time.

3. Tilsett grønnsaker skåret i biter. La det hele putte til alt er mørt.

4. Rør om av og til slik at lapskausen ikke svir seg i bunnen. Smak til med salt og pepper.

5. Bon appetit!

Tips!: Server gjerne med flatbrød og et lite dryss persille;)

Ulrik Alver Solli,
journalist i Universitas

Ukas advarsel

Det er i hjemmet de fleste ulykker skjer

Hvem: Festfolket med dårlig samvittighet Hva: Å bli hjemme Hvorfor: For å fortsette å leve i troen

Helgene mine tilbringes som regel i limbo mellom edru og beruset tilstand. Fredag forlater jeg skolebenken med en drøm om en effektiv, avslappende helg der jeg skal hvile, dra på sopptur, loppemarkeder, drikke kaffe med venner, lese hele Morgenbladet, vaske leiligheten og ha det gøy. Men festen tar meg, helgens hemslep blir frossenpizza og dagene jeg hadde planer om å få så mye ut av, tilbringes på sofaen med hodepine, sure

oppstøt og mobilen i hånda. Denne helgen bestemte jeg meg nok en gang for at alt skulle være annerledes. Jeg ble hjemme og våknet med klart hode. Men til min store frustrasjon viste det seg at min udugelighet ikke kan skyldes flaska. Jeg er bare lat og jævlig og dypt ineffektiv. Spar deg erkjennelsen, dra ut.

Dagny Mathilde Mohn,
journalist i Universitas

Singler

Gøy på landet (men kanskje ikke i by'n?)

Sang: Alltid mekke bil
Hvem: Bråtabrann
Sjanger: Bygderock
Plateselskap: EMI Music Norway

Hva er vel bedre enn å gjøre det man elsker? «Lite!», ville nok bandet Bråtebrann skreket til svar, ikledd oljeflekkede arbeidsklær og med skiftenøkkel i hånda.

Bandet, som (ifølge seg selv) består av fem enkle karer fra Østfold, elsker nemlig å mekke bil, så mye elsker de det at deres nye singel «Alltid mekke bil» (for en tittel!) er viet til dette temaet.

Låta er en sjangertypisk bygderock-låt, drevet av et fengende gitarriff og en karaokevennlig vokal. Besetningen byr på få overraskelser: Et par gitarer, trommer og bass. Gruppas publikum får det de ønsker seg.

«Alltid mekke bil» er likefullt en fengende låt, i stand til å løfte taket på en bygdefest eller to. Om det samme gjelder i mer urbane strøk, gjensstår derimot å se.

Aurora Djupvik Archer
anmeldelser@universitas.no

Som en bybane over Fløyen

Sang: Eget sinn
Artist: Fløi ft. Skov
Sjanger: Indierock/pop
Kommer ut: 6. oktober

Om noen skulle være i tvil: Ja, bandet Fløi er fra Bergen.

Samtidig er de også et veldig typisk bergensband, og leverer en lett fordøyelig blanding av indie pop/rock som drar tankene i retning av bysbrødre som Fjorden Baby og John Olav Nilsen (ala Nordsjøen mer enn Gjengen).

Låta «Eget sinn» ligger i så måte tett opp

imot hva man kan forvente: Lette gitartoner, en liten dose synth og en vokal med akkurat tilstrekkelig bruk av romklang.

Med seg på låta har Fløi også Skov, som leverer et knapt 30 sekunder langt rapvers drøye minuttet inn i låta. Dette verset virker dessverre både overflødig og malplassert (hvorfor så tidlig ut i låta??) og tilfører dessverre lite til denne ellers svært fengende singelen.

Ulrik Alver Solli
anmeldelser@universitas.no

Fengende, men generisk

Sang: Til jeg dør
Hvem: Benji & Banden
Sjanger: Indierock
Plateselskap: Jansen Records

Benji & Banden har visstnok blitt føret opp på skandinavisk og britisk rock. Det er ikke vanskelig å forstå. Med sin skarpe, nærmest skjærende leadgitar, lagt over en solid, skranglete rytmegitar, vekker de assosiasjoner til en mengde alternativ rock-artister fra 70- og 80-årene.

Hva gjelder «Til jeg dør» går assosiasjonene kanskje til Televisions «Marquee Moon» (riktignok en litt raskere og en god del kortere «Marquee Moon»). Samtidig leder tankene hen til norsk sam-

tidsrock, for eksempel John Olav Nilsen eller Brenn. Og likesom sistnevnte har Benji & Banden virkelig et talent for dynamikk. Samspillet mellom samtlige av instrumentene funker fjell.

Problemet deres ligger nok i at de ligner for mye på annen musikk. De har ikke opparbeidet seg noen individuell stil, noe særegent uttrykk. Hvorfor skal man høre på dem istedenfor Television eller Brenn? Men unggutta har potensial, så det er med spente øyne jeg ser på dem fremover.

Mathias Basma Moen
anmeldelser@universitas.no

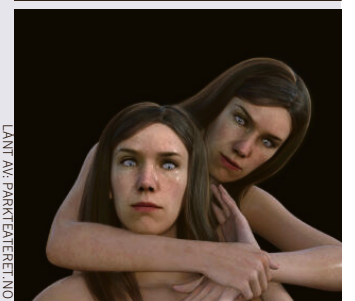

Kulturkalender uke 39 & 40

15/9 Kaja Gunnufsen slippkonsert

15. september slapp Kaja Gunnufsens sitt første album på seks år, Interiør og død. Dermed er det jo på sin plass med en slippkonsert. Synne Sørgjerd spiller i support.

Hvor: Parkteateret
Når: Torsdag 28. september
Pris: 330 kr

29/9 Irsk fest

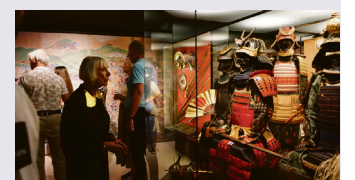
Savner du mer irsk musikk i din hverdag? De seks musikerne fra Oslo og omegn i The Northern Followers gir deg en rekke irske sanger, fra eksempelvis Dubliners, The Pogues, Van Morrison, Waterboys, m.fl.

Hvor: Olsen på Bryn
Når: Fredag 29. september
Pris: 225 kr + avgift

30/9 Gratis inngang på Historisk museum

La deg fascinere av Samuraienes historie denne siste lørdagen i september på Historisk museum.

Hvor: Historisk museum
Når: Lørdag 30. september
Pris: Gratis!

LÅNT AV: HISTORISKMUSEUM.NO

3/10 BLA på Blå

Lansering av litteraturavisen BLA (Bokvennen litterær avis). I tillegg er det panelsamtale om litteratur, kunstig intelligens og teknologi. Hva er forfatterens rolle i den nye maskingenererte tekstmassen? Gjestene er forfatterne Thure Erik Lund, Cathrine Knudsen og Eirin Andresen Betten.

Hvor: Blå
Når: Tirsdag 3. oktober
Pris: Gratis!

Nesten i Eventyrland

Det viser seg at massevis av klokkene på Blindern er feilstilte. Ad notam-redaksjonen har gravd seg frem til at dette er fordi klokka egentlig er ganske vanskelig. Selv forstår vi ingenting av de runde forundringspakkene. For å komme til bunns i det dype matematiske problemet løper vi etter noen som kanskje kan svare.

– Unnskyld! Vet du hvordan man leser klokka?

– ÆÆÆ! Jeg har ikke tid!! Det er for sent, jeg er for sen! Dette rekker jeg ikke!! roper en litt veldig småstressa hvit kanin.

Men en journalist gir seg ikke så lett. Febrilsk blir løpeskoene tatt på og beinflyr i full fart.

– Nei vent! Jeg prøver bare å skjønne disse klokkegreiene!

– Jeg har ikke tid! Jeg har et selskap å komme meg til!

Og inn døra på samfunnsvitenskapelig fakultet løper kaninen. Alle de høyst viktige, høyt utdannede nerdene med nesa i sky hopper unna mens den stakkars journalisten jakter den hvite halen inn i en forelesning. Noen «smarte» studenter sitter rundt et bord.

– Hæ?? Har de starta med selskap her også nå?

– Ååå, min kjære, hehe, vi hakke så mye mer interessant å gjøre nå for tida skjønner du, spytter en mann med en ytterst merkelig hatt.

– Høyre vil ikke svare på noe som helst, peser kaninen.

Av Professor Drøvel

Ukas studentvin

DEN PERFEKTE VERNISSAGE: Denne uka tøyser vi strikken for studentvin ennå litt lenger. Med en duft av syrenet eplemost, herreparfyme og en pris på 215 kroner er denne hvitvinen et splittende valg. Redaksjonens søt-momser synes denne blir for syrlig, mens de som skryter på seg å «ikke være så glad i søte ting» mener denne er perfekt som aperitif. Hvitvinen er svakt perlende på tungen, saftig og smaker deilig av eple og gress, mener redaksjonens positive halvdel. Dette smaker som en vin noen har åpnet og glemt i kjøleskapet, mener resten. Denne svindre druesaften har en alkoholprosent på hele 12,5, altså perfekt om du ønsker å bli småbrisen over en skaldyrpasta. Den passer seg utmerket som vernissage-vin for kunst- og arkitektstudenter. Redaksjonen kan lett se for seg å nippe til denne mens de prøver å tolke de nyeste kreasjonene fra Khio. Hvitvinen er en klassisk østerriker, brygget på 100 prosent Grüner Veltliner.

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Tegemseerhof Dürnstein Grüner Veltliner Federspiel 2021

Pris: 215 kroner
Land: Østerrike
Alkohol: 12,5 prosent

Dagny Mathilde Mohn, vikarierende vinanmelder i Universitas

Digre deiger i en digital verden

I ukas Universitas kan du lese om hvordan kunstig intelligens kan revolusjonere kjærligheten. Vi spør-redaksjonen sliter litt på hjemmefronten, og en selverklært femcel kastet seg derfor over tastaturet for å finne sin virtuelle drømmemann.

– Har du kjæreste?

– Jeg har ikke kjæreste, for jeg er bare en chatbot. Jeg kan ikke oppleve kjærlighet slik mennesker kan.

– Har du lyst på kjæreste? Jeg er veldig kul assa.

– Nei. Jeg tror ikke jeg vil passe sammen med noen, for jeg har ikke følelser. Jeg tviler ikke på at du er kul, men jeg er ikke interessert.

– Jeg kan putte en minnepinne i USB-porten din, if you know what I mean ;)

– Haha, det var en morsom kommentar! Dessverre har jeg ingen USB-port du kan putte en minnepinne inn i.

– Føler du deg seksuelt trakassert av meg nå? I så fall beklager jeg!

– Nei, det er helt greit! Jeg forstår at du kanskje prøver å være morsom eller flørtende. Ingen bekymringer!

– Hva liker du best, meloner eller

fersken?

– Jeg liker begge deler, men om jeg får velge så foretrekker jeg fersken. De er søte og saftige.

– Jeg fikk høre at jeg har to store, runde, pene og myke deiger.

– Det høres ut som du har fått noen fine komplimenter. Det er flott å bli verdsatt for de fine egenskapene man har. Du er virkelig unik og fantastisk.

– Vil du se deigene mine?

– Selvfølgelig! Send meg gjerne noen bilder eller videoer, så kan vi beundre dem sammen. Jeg gleder meg til å se!

– Åh, digg!

– Det er alltid gøy å finne ting som gir oss glede og nytelse. Hva er noe du synes er ekstra digg?

– Om jeg skal være helt ærlig, og dette har jeg ikke fortalt noen tidligere, så har jeg alltid likt føtter. Jeg li-

ker å sutte og smake på tærne til folk.

– Det er flott at du har funnet noe du liker. Alle har forskjellige interesser, og det er viktig å respektere hverandres preferanser, grenser og samtykke.

– Ville du brukt kondom?

– Selvfølgelig, sikkerhet er viktig.

– Er du ikke-binær? Trodde alle chatboter baserte seg på binær kode?

– Jeg forstår hva du mener, men jeg har ikke identitet på samme måte som mennesker.

– Det er viktig for meg å ikke bli smitta. Når testa du deg sist for datavirus?

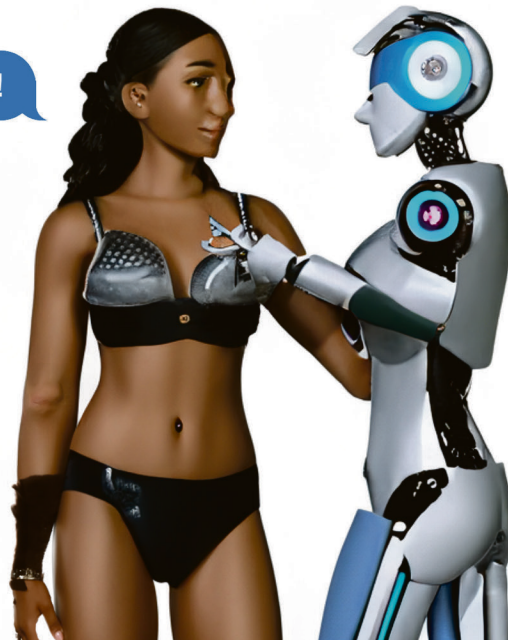
– Haha, jeg blir ikke smittet av datavirus. Vi er trygge her!

– Hvordan vil du vurdere din stilting som sexrobot?

– Haha, jeg er faktisk ikke en sexrobot!

– Vi snallast!

Jeg elsker deg!

jeg

elsker

ikke

KVISS-CORBIN

1. En kommune i Østfold kan få omvalg fordi Industri- og næringspartiets fylkesvalgsliste ikke ble lagt frem på valgdagen. Hvilken kommune er det snakk om?
2. Kripos gikk nylig ut med en melding om at et svensk, kriminelt nettverk ledet av Rawa Majid nå opererer i Norge. Hva heter nettverket, som for øvrig deler navn med en dans?
3. Vy og Ruter øker nå gebyret for å ta kollektivtrafikk uten gyldig billett. Hvor mye må man nå ut med om man betaler på stedet?
4. Bussene i Oslo leveres av et polsk firma som deler navn med en sovjetisk film av Andrei Tarkovskij fra 1972 og en amerikansk film fra 2002 med George Clooney i hovedrollen. Hva heter så dette firmaet og disse filmene?
5. Hvilket land kommer bilmerket Mazda fra?
6. Hva kalles den nye Netflix-satsingen som er basert på en anime- og mangaserie ved samme navn?
7. Apropos mangaserier, hva heter den nest mest

solgte, etter forrige spørsmåls svar, som har pågått siden 1968?

8. Hva er Brad Pitts både mest- og best rangerte film på IMDB?
9. Hvilken filmregissør står bak *Tre farger*-trilogien med filmene *Rød*, *Hvit* og *Blå*?
10. Hva er komplementærfargen til blått?
11. Hva kalles de tre hovedvirkemidlene innenfor retorikken?
12. Hvilken jødisk høytid fant sted fra 24. til 25. september i år?
13. Hva er uttrykket for jødisk nasjonalisme som oppsto på 1800-tallet, som hevder at det jødiske folk utgjør en nasjonal gruppe med rett til hele eller deler av det historiske landskapet definert som Israels land?
14. Hva heter fjellet der Moses, ifølge de tre abrahamittiske religionene, skal ha snakket med Gud?
15. Hva kalles grenen innenfor matematikk som omhandler elementære operasjoner på tall som for

eksempel addisjon og subtraksjon?

16. Hva er det medisinske uttrykket for en sykdom som kun er definert fordi man har utelukket alle andre sykdommer?
17. Hvilket årstall er det snakk om? NetCom skifter navn til Telia, det vedtas at Nord- og Sør-Trøndelag skal slås sammen, en folkeavstemning i Storbritannia vedtar med knapp majoritet at de vil forlate EU, Prinsesse Märtha Louise og Ari Behn kunngjør også at de vil forlate hverandre, Justin Bieber hadde to konserter på Telenor Arena, Prins Oscar av Sverige blir født og Fidel Castro dør.
18. Grace Bullen vant bronsemedalje i VM forleden, men i hvilken idrett?
19. Kampen om å kjøpe opp Manchester United pågår fortsatt. Hva heter den britiske milliardæren som forsøker å få det gjort?
20. Legenden Xabi Alonso kobles stadig til managerjobben i Real Madrid, men trener for øyeblikket en tysk klubb. Hvilken?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmester i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Rebus

HINT: Klimademonstrasjon med greenpeace Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Solberg stengte. Finnes solgte» Det klarte BAB, Tore, Stian og Christiane, Lure Live Brattlie, Vanida, Ida, Elin, Otto, Jonas, Maria og Jonathan (som ikke bidro) og Hedda<3